

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Leszno

---

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Podstawowe pojęcia.....	4
3. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	5
4. Podstawowe informacje o gminie.....	9
5. Sfera społeczna.....	10
5.1. Ubóstwo.....	12
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej.....	12
5.2. Bezrobocie.....	15
Liczba bezrobotnych.....	15
5.3. Poziom edukacji.....	18
Wyniki testu ósmoklasisty.....	18
5.4. Kapitał społeczny.....	21
Frekwencja w wyborach samorządowych.....	21
Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich.....	21
Czytelnicy biblioteki publicznej.....	22
5.5. Patologie społeczne.....	24
Wnioski złożone do GKRPA.....	24
Nadzór nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej.....	25
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny na 1000 mieszkańców.....	26
6. Sfera gospodarcza.....	31
Liczba aktywnych działalności gospodarczych.....	31
Liczba nowopowstałych działalności gospodarczych.....	33
Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1000 ludności.....	35
7. Sfera przestrzenno – funkcjonalna i techniczna.....	39
Udział obiektów podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.....	39
Tereny, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje.....	42
Udział gospodarstw opalanych węglem.....	43
8. Sfera środowiskowa.....	47
9. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	50
Metoda selekcji gmin o najwyższym stopniu degradacji.....	50
Dane podstawowe o obszarze rewitalizacji.....	52
Szczególne znaczenie lokalne obszaru rewitalizacji.....	53

1. WPROWADZENIE

Celem przygotowania niniejszego dokumentu jest opracowanie diagnozy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podstawą prawną do sporządzenia *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Leszno* jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z 2018 r. poz. 1398, z 2019 r. poz. 730, 1696, 2020.). Dodatkowo niniejszy dokument jest zgodny z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2.08.2016 r.

Art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji jednoznacznie wskazuje, że przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne. Jest to zadanie fakultatywne, nie mniej jednak jego realizacja powinna się odbywać poprzez opracowanie i wdrożenie gminnego programu rewitalizacji. Gmina decydując się na realizację tego zadania, musi wyznaczyć w drodze uchwały, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, co jednocześnie jest pierwszym elementem opracowania gminnego programu rewitalizacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy wójt, burmistrz, prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki oraz metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań, których celem jest opracowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy do wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dołącza się diagnozę *potwierdzającą spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia*.

Dlatego też, niezwykle istotne jest przeprowadzenie kompleksowej i dogłębnej analizy sytuacji zarówno w **sferze społecznej**, podpartej analizą danych obrazujących sytuację, jak i w **pozostałych sferach**.

2. PODSTAWOWE POJĘCIA

Rewitalizacja - proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji (art. 2 Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z 2016 r. poz. 1020, 1250)).

Gminny Program Rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z 2016 r. poz. 1020, 1250.) wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020).

Stan kryzysowy - koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym współwystępujących z co najmniej jednym z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub
- niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska (na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z 2016 r. poz. 1020, 1250)).

Obszar zdegradowany - obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to zarówno obszarów miejskich, jak i wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów (Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020).

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji (Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020).

Program rewitalizacji - wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Delimitacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na podstawie obiektywnych i weryfikowalnych mierników. Delimitacja prowadzona jest dla całej gminy w podziale na wyznaczone jednostki analityczne, dla których zbierane są dane wskaźnikowe.

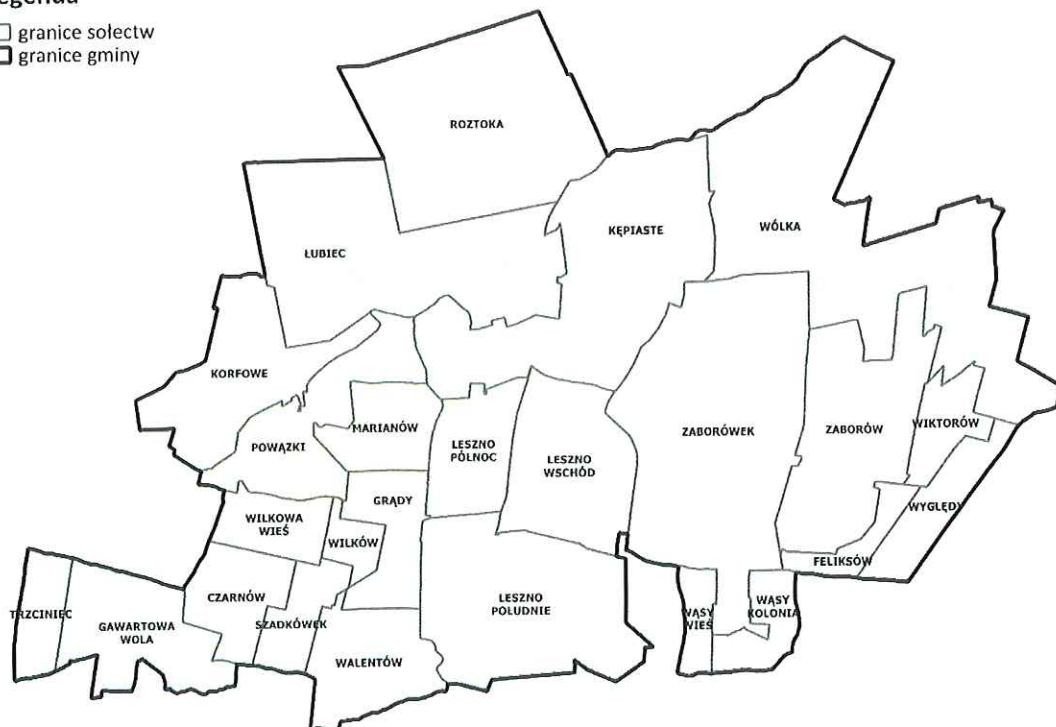
3. METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

W celu przeprowadzenia analizy koncentracji negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach na terenie Leszna, konieczny był podział gminy na jednostki analityczne, które umożliwią graficzne zaprezentowanie natężenia i rozmieszczenia analizowanych zjawisk.

Na terenie gminy istnieje przyjęty uchwałami nr XLVI/ 305 /2014 z dnia 29 maja 2014 r. oraz nr IX/53/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r. podział na 25 sołectw. Z uwagi na utrwalenie w świadomości mieszkańców istniejącego podziału na jednostki pomocnicze zdecydowano się na jego przyjęcie podczas prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Legenda

- granice sołectw
- granice gminy

Rysunek 1. Podział gminy Leszno na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie Państwowego Rejestru Granic oraz uchwał Rady Gminy nr XLVI/ 305 /2014 z dnia 29 maja 2014 r. oraz nr IX/53/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji nastąpiło na podstawie analizy wskaźników obrazujących problemy społeczne a także danych dotyczących zagadnień gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. W większości przypadków pozyskano dane na poziomie sołectw.

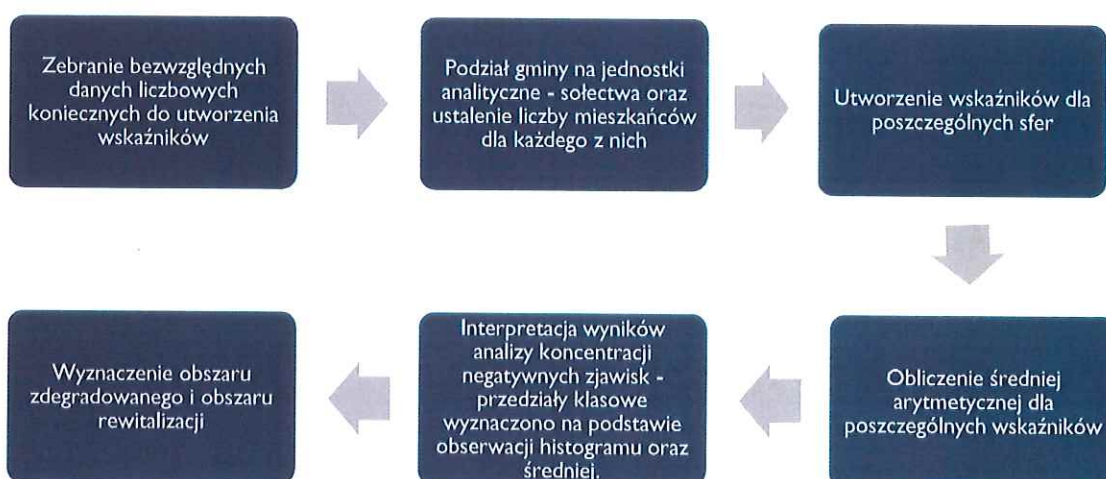
Dane niezbędne do zdiagnozowania istniejących zjawisk, problemów i potencjałów pozyskano z następujących instytucji:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego,
- Biblioteka Publiczna
- Poszczególne placówki edukacyjne
- Poszczególne Wydziały Urzędu Gminy Leszno.

Do zidentyfikowania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji użyto zazwyczaj danych pozyskanych według stanu na 31.12.2018 r. Gdy było to możliwe pokazano również jak kształtują się dane zjawiska w ujęciu dynamicznym.

Zebrane dane statystyczne zagregowano do poszczególnych jednostek analitycznych – sołectw, co umożliwiło utworzenie wskaźników. Przyjęto, że obszar problemowy w przypadku każdego ze wskaźników dotyczy dwóch pierwszych klas, wskazujących na negatywne odchylenie od średniej dla gminy. Interpretacja wyników analizy koncentracji negatywnych zjawisk pozwoliła na określenie obszarów problemowych w poszczególnych sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej i przestrzenno – funkcjonalnej, a w konsekwencji na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Podczas analizy danych zdecydowano się na podjęcie następujących działań:

W poniższej tabeli (Tabela 1.) przedstawiono listę wskaźników wykorzystanych w procesie analizy koncentracji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych wraz ze źródłem ich pozyskania i sposobem wyliczenia.

Tabela 1 Źródła i sposób wyliczenia wskaźników

Sfera	Wskaźnik	Źródło danych	Sposób wyliczenia
Społeczna	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.	Państwowa Komisja Wyborcza	Udział osób głosujących wśród osób uprawnionych do głosowania wyrażony w procentach
	Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich w 2019 r.	Urząd Gminy	Udział osób głosujących wśród osób uprawnionych do głosowania wyrażony w procentach
	Liczba osób bezrobotnych w 2018 r. na 1000 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób bezrobotnych podzielona przez liczbę mieszkańców danego sołectwa i pomnożona przez 1000
	Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w 2018 r. na 1000 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin będących pod opieką asystenta rodziny podzielona przez liczbę mieszkańców danego sołectwa i pomnożona przez 1000
	Wnioski złożone do GKRPA w 2018 r. na 1000 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wniosków złożonych do GKRPA podzielona przez liczbę mieszkańców danego sołectwa i pomnożona 1000
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 r. na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej podzielona przez liczbę mieszkańców danego sołectwa i pomnożona przez 1000
	Stan miejscowej oświaty (Wyniki testu ośmioklasisty) Rok szkolny 2018/2019	Szkoła Podstawowa im. Powstańców 1863 roku w Zaborowie; Szkoła Podstawowa im. Stefana Batorego w Lesznie	Średni procentowy wynik egzaminu ósmoklasisty według miejsc zamieszkania uczniów
	Liczba czytelników w 2018 r. na 1000 mieszkańców	Biblioteka Publiczna Gminy Leszno	Liczba aktywnych czytelników podzielona przez liczbę mieszkańców i pomnożona przez 1000
	Nadzór nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej w 2018 r. na 1000 mieszkańców	Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim	Liczba nadzorów nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej podzielona przez liczbę mieszkańców danego sołectwa i pomnożona przez 1000
Gospodarcza	Liczba aktywnych przedsiębiorców w 2018 r. na 1000 mieszkańców	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	Liczba aktywnych przedsiębiorców podzielona przez liczbę mieszkańców i pomnożona przez 1000
	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	Liczba nowopowstałych, aktywnych działalności gospodarczych podzielona przez liczbę mieszkańców i pomnożona przez 1000

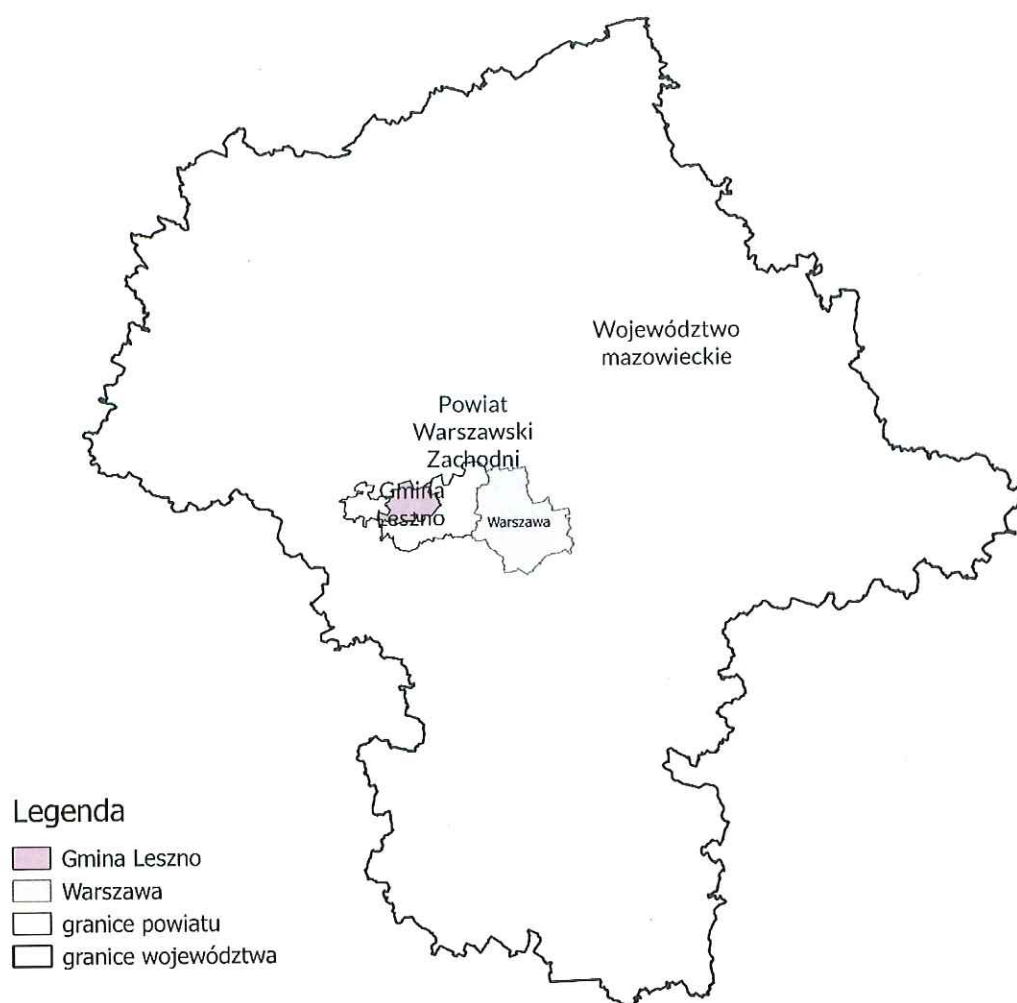
	Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw w 2018 r. na 1000 mieszkańców	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw podzielona przez liczbę mieszkańców i pomnożona przez 1000
Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Udział powierzchni terenów, które utraciły dotychczasowe funkcje w powierzchni sołectwa (stan na 31.12.2018 r.)	Urząd Gminy	Powierzchnia terenów, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje podzielona przez powierzchnię sołectwa
	Udział budynków podłączonych do kanalizacji w ogólnej liczbie budynków (stan na 31.12.2018 r.)	Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie	Punkty adresowe podłączone do kanalizacji podzielone przez liczbę adresów z ewidencji ludności gminy
	Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków (stan na 31.12.2018 r.)	Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie	Punkty adresowe podłączone do sieci wodociągowej podzielone przez liczbę adresów z ewidencji ludności gminy
	Udział gospodarstw opalanych węglem (stan na 31.12.2018 r.)	Urząd Gminy	Liczba gospodarstw wykorzystujących węgiel do pozyskiwania ciepła podzielona przez liczbę wszystkich zinwentaryzowanych gospodarstw
Środowiskowa	Odsetek budynków mieszkalnych pokrytych azbestem w ogóle budynków mieszkalnych (stan na 31.12.2018 r.)	Urząd Gminy	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych azbestem podzielona przez liczbę zamieszkałych budynków z ewidencji ludności gminy

Źródło: opracowanie własne

4. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Leszno leży w województwie mazowieckim, w powiecie warszawskim zachodnim. Zlokalizowana jest w odległości 18 kilometrów od Warszawy. Gminę charakteryzuje układ pasmowy. Równoległe do siebie obszary rozciągające się na linii wschód-zachód charakteryzują różne sposoby użytkowania. Północna część gminy leży w obrębie Kampinoskiego Parku Narodowego, o jego funkcji przesądza zatem obszar chroniony. Obszar KPN stanowi 55,7% powierzchni gminy. Centralna część obejmuje zabudowę, zlokalizowaną głównie wzdłuż drogi 580 i tworzony wzdłuż niej układ ulic. Natomiast pasmo terenów rozciągających się na południu gminy zajęte jest przede wszystkim pod działalność rolniczą. Powierzchnia gminy wynosi 12503 ha.

5. SFERA SPOŁECZNA

W 2018 r. gmina była zamieszkiwana przez 9581 osób. Leszno leży w powiecie warszawskim zachodnim, doświadczającym wzrostu gęstości zaludnienia. Zwiększenie się liczby ludności obszaru wiąże się ze zjawiskiem suburbanizacji Warszawy, gdzie ludność pracująca i korzystająca z usług miasta zmienia miejsce zamieszkania, tak, że pozwala im to na kontynuację korzystania z funkcji centralnego ośrodka miejskiego obszaru metropolitalnego – przede wszystkim jako rynku pracy.

Struktura ludności w ciągu ostatnich lat ulegała stopniowym zmianom. Udział osób w wieku produkcyjnym od roku 2015 do 2019 zmalał z 61,5% na 59,6%. W obu pozostałych grupach wzrósł (przedprodukcyjny – z 20,0 do 20,5%, poprodukcyjny – z 18,5 do 20%).

Tabela 2 Zmiany w strukturze wieku w powiecie

Wiek:	2015	2016	2017	2018
Przedprodukcyjny	20,0%	20,1%	20,3%	20,4%
Produkcyjny	61,5%	60,8%	60,2%	59,6%
Poprodukcyjny	18,5%	19,1%	19,6%	20,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL, GUS

Rozmieszczenie ludności w gminie jest nierównomierne i wynika z jej pasmowego układu. Trzy obszary rozciągające się od wschodu na zachód tworzą pasma obszarów chronionych, zabudowanych i rolnych. Sołectwa zlokalizowane w środkowej części na linii wschód-zachód o największym udziale zabudowy mieszkaniowej odznaczają się również większą gęstością zaludnienia. Sieć osadnicza koncentrująca się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 580 uzupełniona jest o jednostki osadnicze niewielkich rozmiarów, zlokalizowane w większej odległości od pozostałej zabudowy. Spośród sołectw najbardziej licznymi są cztery sołectwa Leszno Północ (1722), Południe (1049), Wschód (787) oraz Zaborów (955).

Są to zarazem miejscowości o największej koncentracji obiektów użyteczności publicznej. Te ośrodki zapewniają mieszkańcom całej gminy dostęp do usług, edukacji, instytucji kultury i administracji. Można je określić jako swego rodzaju lokalne centra usługowe i instytucjonalne.

Tabela 3. Liczba mieszkańców gminy Leszno w podziale na sołectwa – stan na 31.12.2018 r.

Sołectwo	Liczba mieszkańców
Czarnów	174
Felksów	288
Gawartowa Wola	226
Grądy	587
Kępiaste	230
Korfowe	49
Leszno Południe	1049
Leszno Północ	1722
Leszno Wschód	787
Łubiec	202
Marianów	322
Powązki	201
Roztoka	86

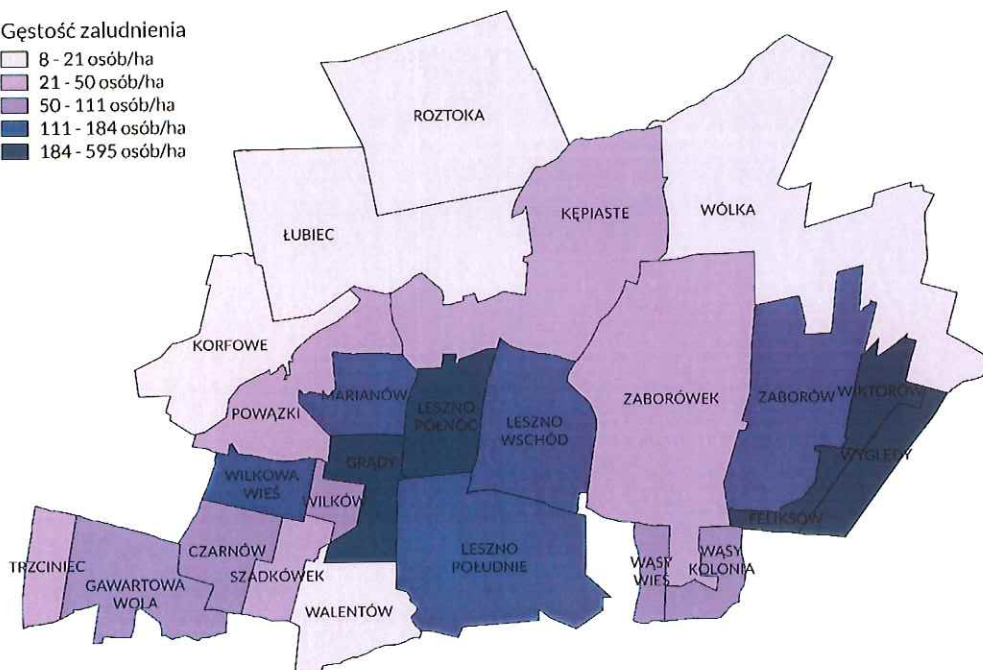
Sołectwo	Liczba mieszkańców
Szadkówek	62
Trzciniec	72
Walentów	67
Wąsy Kolonia	115
Wąsy Wieś	65
Wiktorów	415
Wilkowa Wieś	323
Wilków	88
Wólka	188
Wyględy	654
Zaborów	955
Zaborówek	654

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Urząd Gminy Leszno

Największa gęstość zaludnienia występuje w sołectwach Leszno Północ (595 osób/ha), Wyględy (293 osoby/ha), Feliksów (257 osób/ha), Wiktorów (249 osób/ha), i w Grądach (234 osoby/ha). Związane jest to przede wszystkim ze stosunkowo niewielką powierzchnią wskazanych sołectw.

Legenda

- Gęstość zaludnienia
- 8 - 21 osób/ha
  - 21 - 50 osób/ha
  - 50 - 111 osób/ha
  - 111 - 184 osób/ha
  - 184 - 595 osób/ha

Mapa 1 Gęstość zaludnienia w gminie Leszno w 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy

5.1. UBÓSTWO

Ubóstwo jest zjawiskiem złożonym. Można je zdefiniować jako brak możliwości zaspokajania minimalnych potrzeb, ale również jako niemożność zaspokojenia potrzeb w zakresie dostępnym dla większości, co prowadzi do postrzegania siebie jako osoby biednej. W takim przypadku jest to kwestią indywidualną, wynikająca z kontekstu społeczno-kulturowego. Ubóstwo jest problemem społecznym, które może skutkować niesamodzielną mieszkańców objawiającą się m.in. koniecznością pozyskiwania pomocy społecznej lub finansowej od państwa.

Aby zbadać zjawisko ubóstwa w gminie Leszno, przeanalizowano więc następujący wskaźnik:

1. Liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 r. na 1000 mieszkańców

---

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną, której działalność polega na realizacji zadań gminy w zakresie pomocy społecznej. Pomoc społeczna umożliwia osobom i rodzinom przewyższanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.¹

Dane o działalności ośrodka zostały przeanalizowane, a aby umożliwić porównywalność danych przeliczono uzyskane wartości na 1000 mieszkańców. W 2018 roku adresaci pomocy głównie zamieszkiwali północne i zachodnie krańce gminy – sołectwa Rozтока (69,77), Korfowe (61,22), Trzciniec (47,17). Również w sołectwach Wilków, Kępiaste, Leszno Południe potrzeba udzielania pomocy społecznej była większa niż średnia w gminie (14,94).

---

1. ¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 1507)

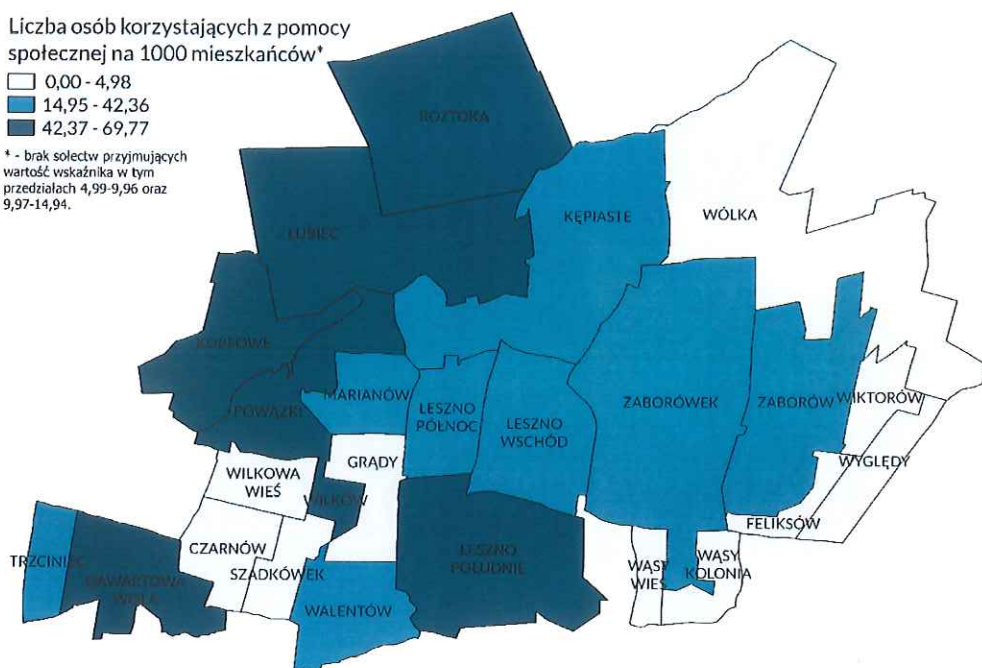

Legenda

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców*

- 0,00 - 4,98
- 14,95 - 42,36
- 42,37 - 69,77

* - brak sołectw przyjmujących wartość wskaźnika w tym przedziałach 4,99-9,96 oraz 9,97-14,94.

Średnia liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2008 roku wynosiła 49,00.

Mapa 3. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2008 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z GOPS; przedziały wartości przyjęte dla porównania według legendy mapy przedstawiającej ten sam wskaźnik dla 2018 roku

Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2008 i 2018

Sołectwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2008	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2008 na 1000 osób	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 na 1000 osób
Czarnów	0	0,00	0	0,00
Feliksów	0	0,00	0	0,00
Gawartowa Wola	30	132,74	2	8,85
Grądy	2	3,41	7	11,93
Kępiaste	5	21,74	9	39,13
Korfowe	13	265,31	3	61,22
Leszno Południe	83	79,12	41	39,08
Leszno Północ	45	26,13	25	14,52
Leszno Wschód	16	20,33	2	2,54
Łubiec	27	133,66	0	0,00
Marianów	6	18,63	0	0,00
Powązki	13	64,68	3	14,93
Rostoka	23	267,44	6	69,77
Szadkówek	0	0,00	0	0,00
Trzcinię	3	41,67	4	55,56
Walentów	2	29,85	0	0,00

Sołectwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2008	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2008 na 1000 osób	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 na 1000 osób
Wąsy Kolonia	0	0,00	0	0,00
Wąsy Wieś	0	0,00		0,00
Wiktorów	1	2,41	2	4,82
Wilkowa Wieś	0	0,00	0	0,00
Wilków	5	56,82	2	22,73
Wólka	0	0,00	0	0,00
Wyględy	2	3,06	4	6,12
Zaborów	32	33,51	11	11,52
Zaborówek	16	24,46	7	10,70
Średnia		48,999		14,936

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z GOPSu

5.2. BEZROBOCIE

W sytuacji, w której część ludzi zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia, mamy do czynienia ze zjawiskiem bezrobocia. Konsekwencją bezrobocia bywa pojawienie się patologii społecznych (wśród których można wymienić m.in. uzależnienia, przestępczość) oraz marginalizacja społeczna i ekonomiczna osób bezrobotnych. Długotrwałe bezrobocie może także doprowadzić do zjawiska „dziedziczenia biedy” i powielania negatywnych wzorców życia, w tym przede wszystkim uzależnienia od wsparcia zewnętrznego, przez kolejne pokolenia. W następstwie wydatki budżetu państwa przeznaczone na pomoc osobom bezrobotnym i instytucjom zajmującym się udzielaniem im wsparcia rosną, a poziom gospodarczy ulega destabilizacji. Zapobieganie negatywnym efektom tego zjawiska jest istotnym zadaniem gminy - przeciwdziałanie bezrobociu jest jednym z koniecznych zadań dla uniknięcia rozwoju patologii społecznych.

Do zbadania zjawiska bezrobocia przyjęto wskaźnik:

1. Liczba bezrobotnych w 2018 r. na 1000 mieszkańców

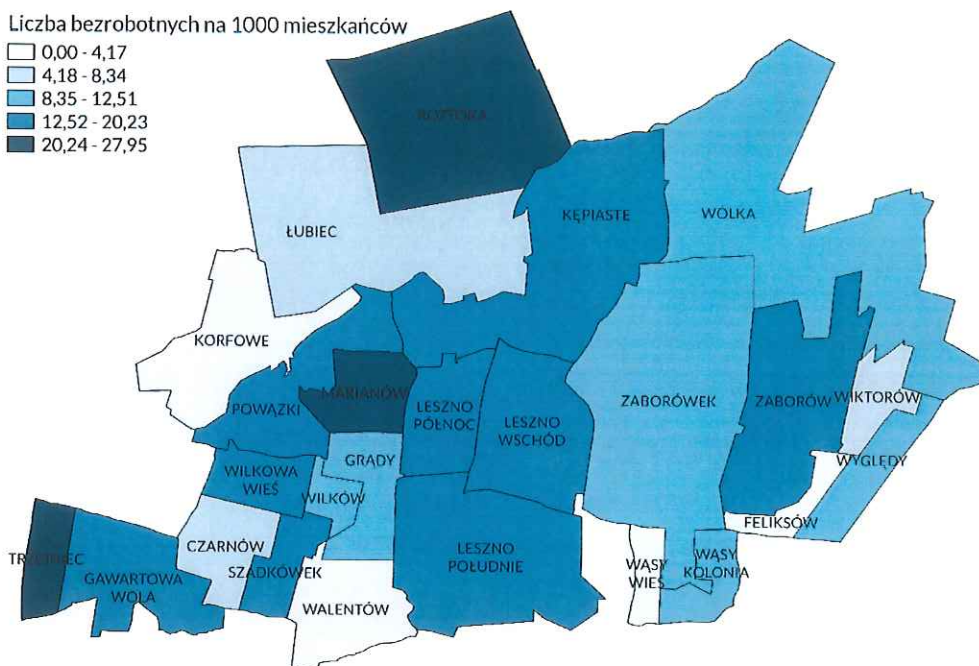
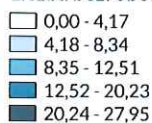
LICZBA BEZROBOTNYCH

Przeanalizowane dane dotyczące poziomu bezrobocia w gminie Leszno wskazują na występowanie korzystnych zmian. W latach 2008 – 2018 odnotowano spadek średniej liczby bezrobotnych na 1000 osób z 17,30 na 12,51. Bezrobocie na takim poziomie mieści się w granicach normy i jest zjawiskiem naturalnym występującym w gospodarce, gdy rynek znajduje się w stanie równowagi³. Mimo stabilnej sytuacji i trendu spadkowego na przestrzeni ostatnich 10 lat, należałoby zwrócić uwagę na dwa aspekty - niezmiennie na wysokim poziomie na tle gminy kształtuje się odsetek bezrobotnych w sołectwie Roztoka (23,27), natomiast w sołectwach Marianów (27,95) i Trzciniac (27,78) udział osób bezrobotnych wzrasta.

³ „Strukturalne determinanty naturalnej stopy bezrobocia”, Eugeniusz Kwiatkowski

Legenda

Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców

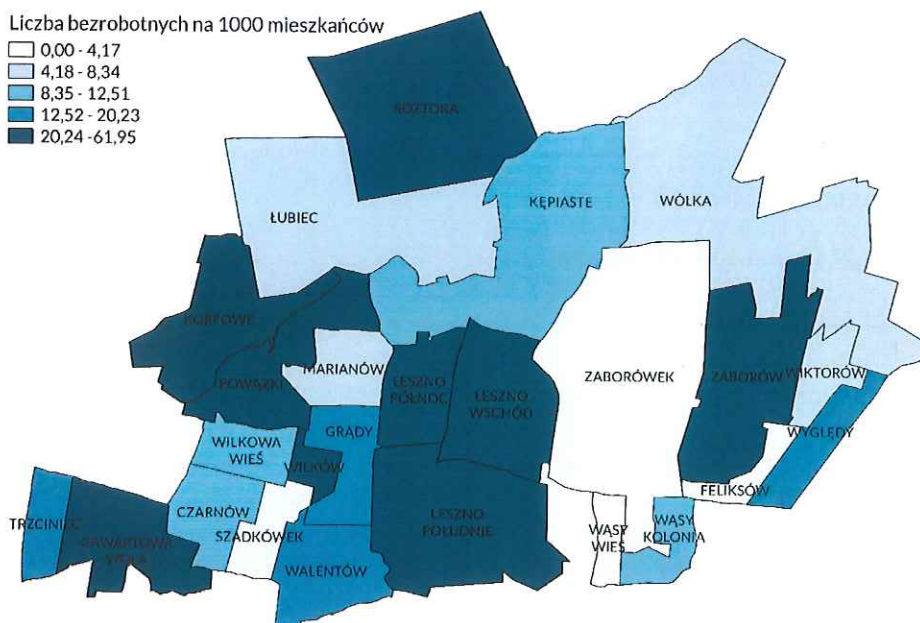
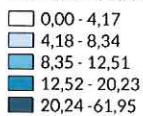
Średnia liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 roku w gminie Leszno wynosiła 12,51.

Mapa 4. Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z PUP dla powiatu Warszawsko-Zachodniego

Legenda

Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Średnia liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2008 roku w gminie Leszno wynosiła 17,30.

Mapa 5. Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców w 2008 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z PUP dla Powiatu Warszawsko - Zachodniego

Tabela 5. Bezrobocie w gminie Leszno

Sołectwa	Liczba osób bezrobotnych w 2008	Liczba osób bezrobotnych w 2008 na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych w 2018 roku	Liczba osób bezrobotnych w 2018 roku na 1000 mieszkańców
Czarnów	2	11,49	1	5,75
Feliksów	1	3,47	1	3,47
Gawartowa Wola	14	61,95	4	17,70
Grady	8	13,63	6	10,22
Kępiaste	2	8,70	3	13,04
Korfowe	1	20,41	0	0,00
Leszno Południe	(87)*	24,45	(61)*	(17,14)*
Leszno Północ	(87)*	24,45	(61)*	(17,14)*
Leszno Wschód	(87)*	24,45	(61)*	(17,14)*
Łubiec	1	4,95	1	4,95
Marianów	2	6,21	9	27,95
Powązki	5	24,88	4	19,90
Roztoka	5	58,14	2	23,26
Szadkówek	0	0,00	1	16,13
Trzciniec	1	13,89	2	27,78
Walentów	1	14,93	0	0,00
Wąsy Kolonia	1	8,70	1	8,70
Wąsy Wieś	0	0,00	0	0,00
Wiktorów	3	7,23	2	4,82
Wilkowa Wieś	3	9,29	5	15,48
Wilków	3	34,09	1	11,36
Wólka	1	5,32	2	10,64
Wyględy	10	15,29	6	9,17
Zaborów	32	33,51	18	18,85
Zaborówek	2	3,06	8	12,23
Średnia dla gminy	7,4	17,30	5,52	12,51

(...)* - wartości pozyskane dla miejscowości Leszno, bez podziału na sołectwa Leszno Południe, Leszno Wschód, Leszno Północ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z PUP

5.3. POZIOM EDUKACJI

W gminie Leszno funkcjonują dwie szkoły – Szkoła Podstawowa im. Powstańców 1863 roku w Zaborowie oraz szkoła podstawowa im. Stefana Batorego w Lesznie. Dostęp do edukacji ponadpodstawowej jest zapewniany między innymi poprzez licea w sąsiadującej z Leszнем gminie Błonie.

Aby określić na jakim poziomie plasuje się poziom edukacji w gminie porównane zostały:

1. wyniki testu ósmoklasisty w roku szkolnym 2018/2019.

WYNIKI TESTU ÓSMOKLASISTY

Uczniowie obu placówek osiągają podobne wyniki w nauce, przy czym, bazując na danych o wynikach testu ósmoklasisty, nieznacznie lepiej wypada szkoła w Zaborowie. Porównanie wyników gminy Leszno (56%) z uśrednionymi wynikami z całej Polski (46%⁴) wskazuje na wysoki poziom edukacji w gminie.

Jednak nie na całym obszarze gminy wyniki w nauce są zadowalające. Kartogram zamieszczony poniżej pozwala zauważyć tendencję do osiągania niższych wyników wśród części uczniów. Statystycznie dzieci zamieszkałe w sołectwach Roztoka, Wiktorów, Leszno Południe osiągnęły najniższe rezultaty (w kolejności – 15,33; 28,33; 41,94). Na podstawie danych można sądzić, że dzieci te doświadczają większych trudności w nauce. Analiza uwydatnia niezaspokojoną potrzebę zajęć uzupełniających dla dzieci zamieszkujących te obszary.

Ocenie została podana również zdawalność w szkołach. Przypadki, w których uczeń nie otrzymał promocji do następnej klasy są sporadyczne. W 2018 roku 313 na 316 osób zdało do następnej klasy, a w szkole w Lesznie 642 na 644. Nie został zatem zidentyfikowany problem w tym obszarze.

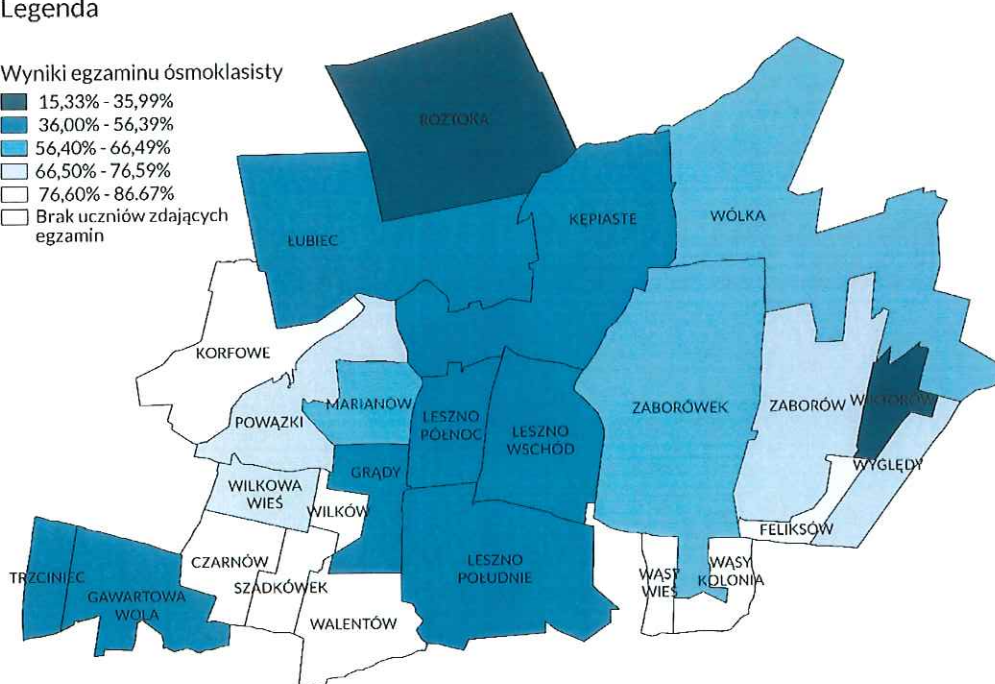
---

⁴ Sprawozdanie z wyników testu ósmoklasisty 2019, CKE

Legenda

Wyniki egzaminu ósmoklasisty

- 15,33% - 35,99%
- 36,00% - 56,39%
- 56,40% - 66,49%
- 66,50% - 76,59%
- 76,60% - 86,67%
- Brak uczniów zdających egzamin

Średni wynik egzaminu ósmoklasisty dla gminy Leszno w roku szkolnym 2018/2019 wynosił 56,40%.

Mapa 6. Rozkład wyników testu ósmoklasisty dzieci zamieszkałych w poszczególnych sołectwach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych ze SP im. Stefana Batorego w Lesznie oraz SP im. Powstańców 1863 roku w Zaborowie

Tabela 6 Poziom edukacji – wyniki testu ósmoklasisty w roku szkolnym 2018/2019

Sołectwa	Wyniki testu ósmoklasisty w roku szkolnym 2018/2019
Czarnów	-
Feliksów	77,17
Gawartowa Wola	47,11
Grądy	51,95
Kępiaste	54,00
Korfowe	86,67
Leszno Południe	41,94
Leszno Północ	46,97
Leszno Wschód	55,53
Łubiec	54,83
Marianów	57,00
Powązki	71,87
Roztoka	15,33
Szadkówek	-
Trzciniec	47,17
Walentów	-
Wąsy Kolonia	-
Wąsy Wieś	-
Wiktorów	28,33
Wilkowa Wieś	70,50

Sołectwa	Wyniki testu ósmoklasisty w roku szkolnym 2018/2019
Wilków	-
Wólka	59,78
Wyględy	73,13
Zaborów	73,00
Zaborówek	59,27
Średnia	56,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od szkół podstawowych w gminie

5.4. KAPITAŁ SPOŁECZNY

Jednym z głównych problemów, na który zwrócono uwagę w Strategii Gminy Leszno na lata 2016-2026 w zakresie sfery społecznej było małe zaangażowanie społeczności lokalnej w sprawy gminy. Wskazanie terenów, w których jest to szczególnie odczuwalne wydaje się być szczególnie istotne w kontekście wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ponieważ może świadczyć o niskim poziomie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalnej społeczności. Należy bowiem zaznaczyć, że bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na możliwość budowania społeczeństwa obywatelskiego jest kapitał społeczny.

W celu zbadania kapitału społecznego mieszkańców Leszna przeanalizowano następujące wskaźniki:

1. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.
2. Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich w 2019 r.
3. Liczba czytelników w Bibliotece Publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

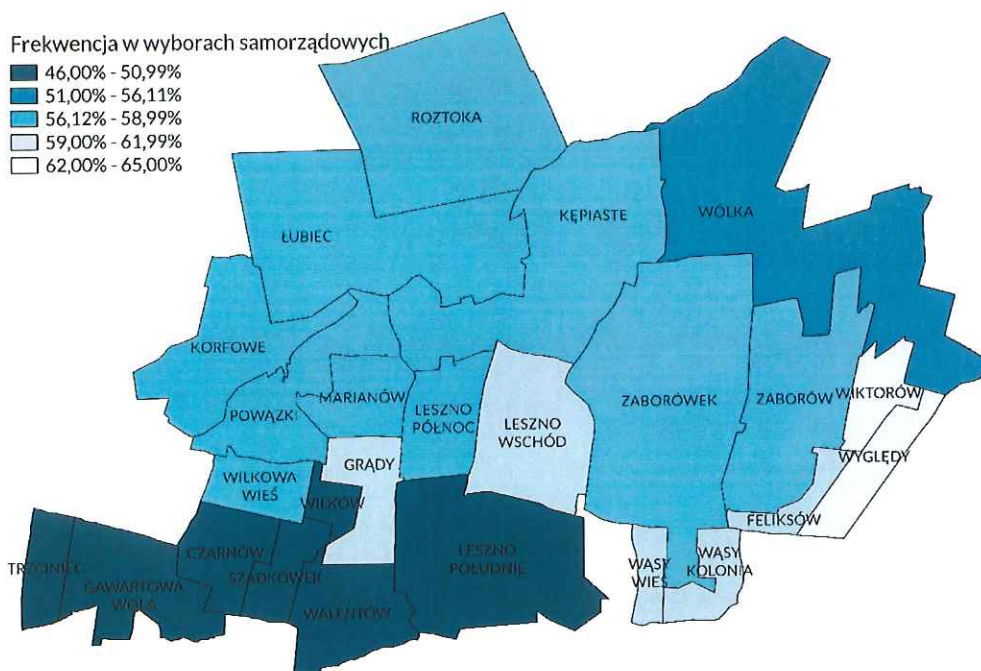
FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH

Średnia frekwencja w wyborach samorządowych w gminie w 2018 roku wyniosła 56,12%. Można zauważyć mniejszy udział osób głoszących wśród mieszkańców sołectw położonych na południowym zachodzie gminy. Najmniej osób spośród uprawnionych do głosowania zdecydowało się uczestniczyć w wyborach w sołectwie Leszno Południe – 46% oraz w sołectwach Czarnów, Trzciniec, Gawartowa Wola, Szadkówek, Wilków, Walentów – 47%.

Legenda

Frekwencja w wyborach samorządowych

- 46,00% - 50,99%
- 51,00% - 56,11%
- 56,12% - 58,99%
- 59,00% - 61,99%
- 62,00% - 65,00%

Średnia frekwencja w wyborach samorządowych w gminie Leszno w 2018 roku wyniosła 56,12%.

Mapa 7 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z PKW

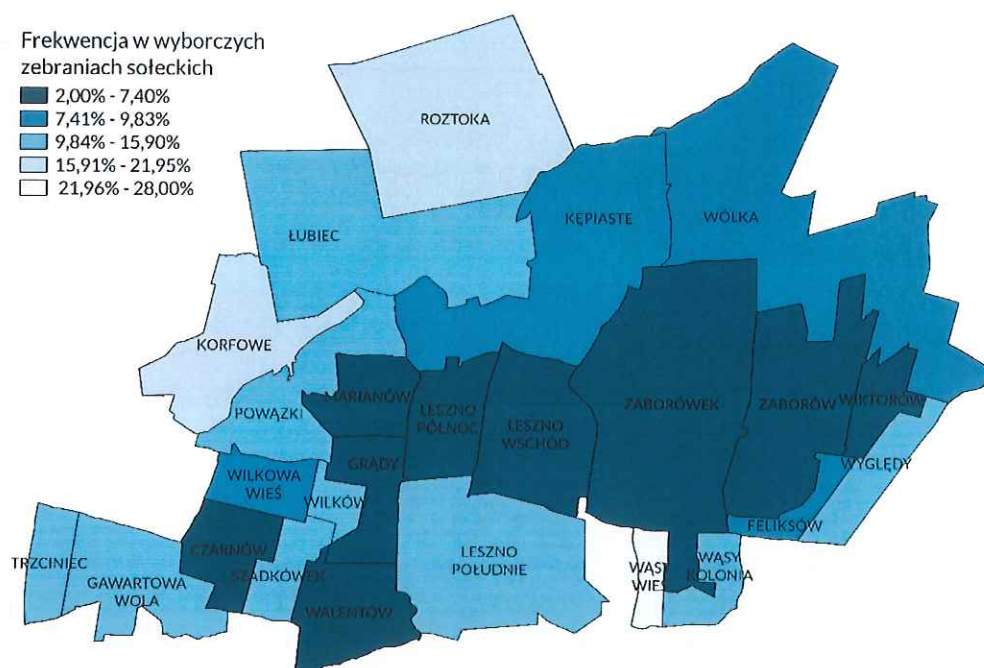
FREKWENCJA W WYBORCZYCH ZEBRANIACH SOŁECKICH

Aby zmierzyć zaangażowanie społeczności w sprawy o charakterze lokalnym, porównana została również frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich. Zabieranie głosu na forum sołectwa świadczy o chęci komunikowania się, sygnalizowania swoich potrzeb i dążeniu do ich zaspokajania. Inicjatywa mieszkańców stanowi skuteczną formę obrony ich interesów i zabezpiecza przed niekorzystnymi decyzjami. Obserwuje się zróżnicowanie zaangażowaniu mieszkańców w sprawy gminy i w sprawy sołectwa. Mieszkańcy gęściej zaludnionych sołectw w centralnej części gminy, chętniej głosują w wyborach samorządowych, natomiast ludność typowo rolniczych miejscowości o niskiej gęstości zaludnienia – w wyborczych zebraniach sołeckich. Można wnioskować, że mieszkańcy tej części gminy silniej identyfikują się z własnym sołectwem. Najmniejszy udział mieszkańców uczestniczących w wyborczych zebraniach sołeckich odnotowuje się w sołectwach Czarnów, Walentów, Grądy, Marianów, Leszno Północ, Leszno Wschód, Zaborówek, Zaborów, Wiktorów.

Legenda

Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich

- 2,00% - 7,40%
- 7,41% - 9,83%
- 9,84% - 15,90%
- 15,91% - 21,95%
- 21,96% - 28,00%

Średnia frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich w gminie Leszno w 2019 roku wyniosła 9,84%.

Mapa 8 . Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z PKW

CZYTELNICY BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

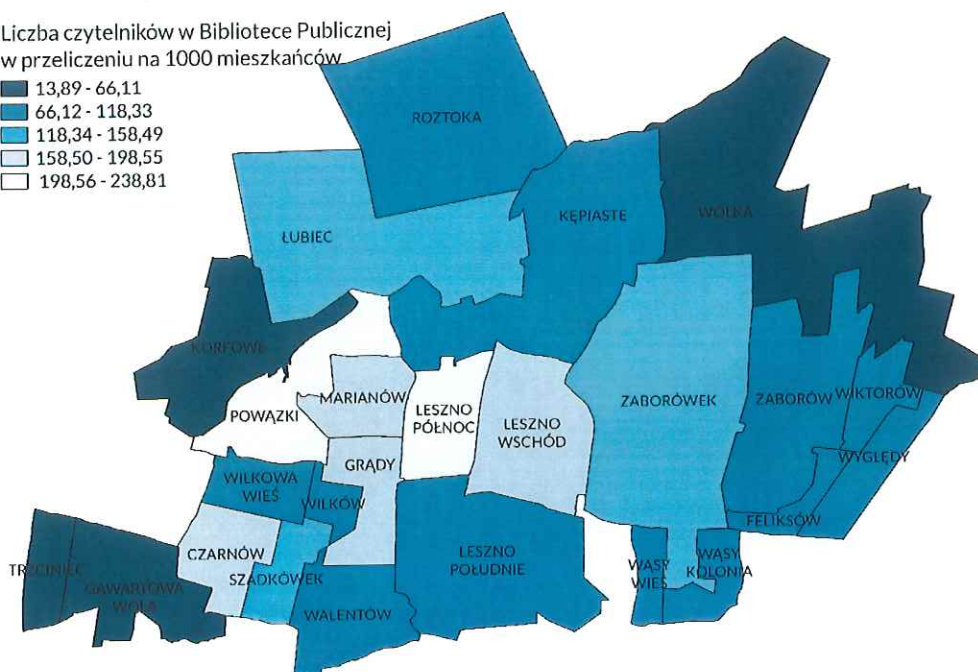
Czytelnicy bibliotek wraz z osobami korzystającymi ze świetlicy przedstawiają poziom uczestnictwa w życie kulturalnym. Uzupełnieniem obrazu stopnia zaangażowania w życie publiczne było przyjrzenie się aktywności organizacji pozarządowych.

Liczba aktywnych czytelników Gminnej Biblioteki Publicznej w Lesznie w 2018 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była najniższa w sołectwach: Trzcinięć (13,89), Gawartowa Wola (35,40), Wólka (37,23), Korfowe (61,22).

Legenda

Liczba czytelników w Bibliotece Publicznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

- 13,89 - 66,11
- 66,12 - 118,33
- 118,34 - 158,49
- 158,50 - 198,55
- 198,56 - 238,81

Średnia liczba czytelników w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 roku w gminie Leszno wynosiła 118,34.

Mapa 9 Czytelnicy bibliotek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Biblioteki Publicznej Gminy Leszno

W gminie działają 4 świetlice - w Lesznie, Łubcu, Czarnowie oraz w Zaborowie. Szczególną aktywnością odznacza się placówka w Łubcu, gdzie organizowane są różnorodne zajęcia zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dla dorosłych. Odnotowuje się korzystanie z tej placówki przede wszystkim mieszkańców sołectwa Łubiec oraz Kępiaste.

Według danych na terenie gminy działa 27 aktywnych organizacji pozarządowych. Według sprawozdania z realizacji „Programu współpracy gminy Leszno z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017” beneficjentami wsparcia finansowego gminy były organizacje: „Tęcza Radzików”, Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Zaborowianka”, Klub Sportowy „Partyzant” Leszno. Działania podmiotów objęły realizację zadań publicznych z zakresu podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej oraz upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Stowarzyszenie „Aktywne Leszno” oraz Stowarzyszenie „Logopedica dzieciom” odnotowane zostały jako wychodzące z inicjatywą.

Tabela 7 Kapitał społeczny

Sołectwa	Liczba czytelników w Bibliotece Publicznej	Liczba czytelników w Bibliotece Publicznej na 1000 mieszkańców	Frekwencja w wyborach samorządowych 2018	Frekwencja w wyborczych zebraniach sołectkich 2019
Czarnów	30	172,41	47,00%	6,25%
Feliksów	30	104,17	60,00%	8,59%
Gawartowa Wola	8	35,40	47,00%	9,69%
Grądy	103	175,47	62,00%	1,51%
Kępiaste	24	104,35	58,00%	9,42%

Sołectwa	Liczba czytelników w Bibliotece Publicznej	Liczba czytelników w Bibliotece Publicznej na 1000 mieszkańców	Frekwencja w wyborach samorządowych 2018	Frekwencja w wyborczych zebraniach sołectkich 2019
Korfowe	3	61,22	59,00%	22,00%
Leszno Południe	117	111,53	46,00%	9,82%
Leszno Północ	362	210,22	59,00%	2,50%
Leszno Wschód	143	181,70	62,00%	3,00%
Łubiec	24	118,81	58,00%	11,17%
Marianów	61	189,44	59,00%	4,72%
Powązki	48	238,81	59,00%	12,94%
Roztoka	10	116,28	58,00%	19,98%
Szadkówek	9	145,16	47,00%	12,05%
Trzciniac	1	13,89	47,00%	14,86%
Walentów	7	104,48	47,00%	6,06%
Wąsy Kolonia	13	113,04	60,00%	14,78%
Wąsy Wieś	7	107,69	60,00%	27,69%
Wiktorów	45	108,43	65,00%	2,14%
Wilkowa Wieś	32	99,07	59,00%	7,93%
Wilków	8	90,91	47,00%	10,87%
Wólka	7	37,23	56,00%	8,42%
Wyględy	49	74,92	65,00%	9,90%
Zaborów	103	107,85	58,00%	4,49%
Zaborówek	89	136,09	58,00%	5,22%
Średnia	53,32	118,35	56,12%	9,84%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Biblioteki Publicznej w Lesznie, PKW, Urzędu Gminy

5.5. PATOLOGIE SPOŁECZNE

Patologie społeczne to różnego rodzaju zjawiska postępowania niezgodnego z normami, odbiegające od ogólnie przyjętych reguł działania społecznego. Należą do nich m.in. uzależnienie od alkoholu, narkotyków czy też przemoc. W gminie Leszno przede wszystkim poświęcono uwagę alkoholizmowi i patologicznym zachowaniom dysfunkcyjnym wobec rodziny, jako problemom, na których występowanie wskazują dokumenty gminne m.in. Program Wspierania Rodziny w gminie Leszno. Występujące patologie powodują dysfunkcje w życiu lokalnej społeczności i mają wpływ na jakość życia mieszkańców.

Skalę występowania patologii społecznych w gminie zbadano poprzez analizę wskaźników:

1. Wnioski złożone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 r. na 1000 mieszkańców
2. Nadzór kuratora nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej w 2018 r. na 1000 mieszkańców
3. Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w 2018 r. na 1000 mieszkańców

WNIOSKI ZŁOŻONE DO GKRPA

Zjawisko alkoholizmu zbadano poprzez analizę liczby wniosków złożonych o GKRPA w 2018 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Stwierdzono występowanie tego zjawiska w 6 sołectwach, z czego największą skalę problemu obserwuje się w Powązkach (9,95), Kępiastem (8,69), Zaborowie (4,18), Lesznie Południe (3,81) i Lesznie Wschód (1,27).

Ze względu na chęć zachowania anonimowości danych, w przypadku tego wskaźnika nie pokazano liczb jednostkowych pokazujących liczbę wniosków.

Tabela 8 Alkoholizm

Wnioski złożone do GKRPA na 1000 mieszkańców	
Czarnów	0,00
Feliksów	0,00
Gawartowa Wola	0,00
Grądy	0,00
Kępiaste	8,70
Korfowe	0,00
Leszno Południe	3,81
Leszno Północ	1,16
Leszno Wschód	1,27
Łubiec	0,00
Marianów	0,00
Powązki	9,95
Roztoka	0,00
Szadkówek	0,00
Trzciniac	0,00
Walentów	0,00
Wąsy Kolonia	0,00
Wąsy Wieś	0,00
Wiktorów	0,00
Wilkowa Wieś	0,00
Wilków	0,00
Wólka	0,00
Wyględy	0,00
Zaborów	4,19
Zaborówek	0,00
Średnia	1,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od OPS Leszno

NADZÓR NAD WYKONYWANIEM WŁADZY RODZICIELSKIEJ

W sytuacjach, w których dobro dziecka jest zagrożone, jednym ze środków zabezpieczenia interesów małoletniego jest nadzór kuratora nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej. Dane o liczbie rodzin pod nadzorem kuratora pozwalają oszacować skalę nieprawidłowości w działaniach podejmowanych przez rodziców w gminie Leszno, a poprzez to niezadność w pełnieniu ról społecznych. Największe natężenie tej formy kontroli występuje w północno-zachodniej części gminy – Łubiec (14,85), Roztoka (11,63), Powązki (9,95).

Tabela 9 Nadzór nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej

Sołectwa	Liczba rodzin objętych nadzorem nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej	Nadzór nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej
Czarnów		0,00
Feliksów		0,00
Gawartowa Wola	1	4,42
Grądy		0,00
Kępiaste	2	8,70
Korfowe		0,00
Leszno Południe	19	18,11
Leszno Północ		0,00
Leszno Wschód		0,00
Łubiec	3	14,85
Marianów		0,00
Powązki	2	9,95
Roztoka	1	11,63
Szadkówek		0,00
Trzciniac		0,00
Walentów		0,00
Wąsy Kolonia		0,00
Wąsy Wieś		0,00
Wiktorów	1	2,41
Wilkowa Wieś		0,00
Wilków		0,00
Wólka		0,00
Wyględy	1	1,53
Zaborów	4	4,19
Zaborówek	2	3,06
Średnia		3,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim

LICZBA RODZIN WSPIERANYCH PRZEZ ASYSTENTA RODZINY NA 1000 MIESZKAŃCÓW

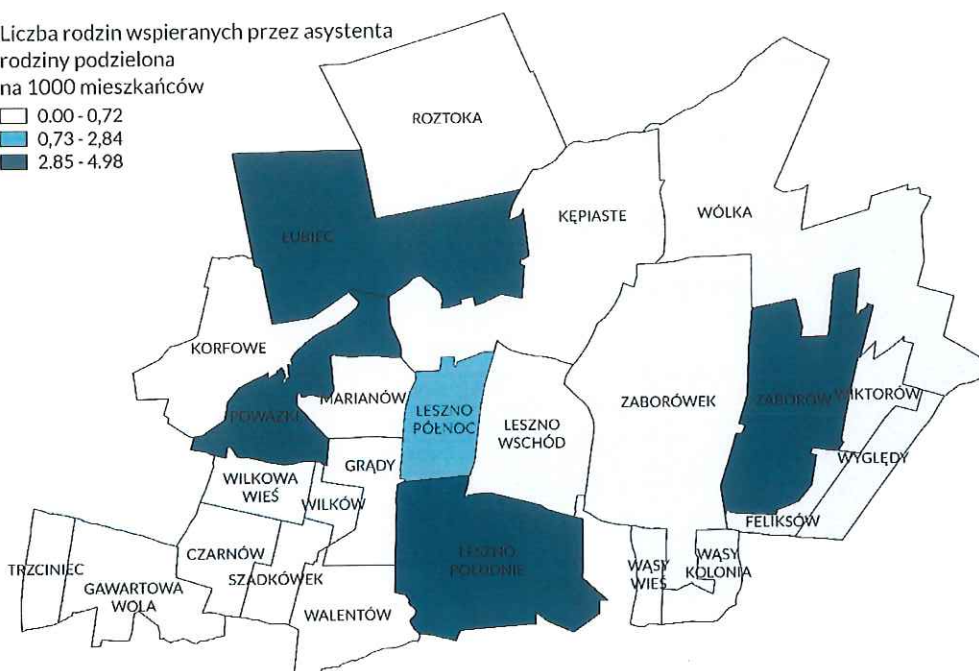
Asystent rodziny jest jednym z podmiotów działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. Jego wsparcie udzielane jest w celu poprawy stanu psychiczno-emocjonalnego członków rodziny i uzyskania stosownej pomocy w zakresie opieki i wychowania małoletnich dzieci. Pełni funkcję diagnostyczno-monitorującą, opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą i motywującą – aktywizującą. Działania asystenta rodziny skierowane są do rodzin przeżywających trudności, często związane z bezradnością opiekuńczo – wychowawczą.

W gminie Leszno sołectwa, w których mieszkają rodziny, dla których konieczne było przydzielenie asystenta, to Leszno Południe, Leszno Północ, Łubiec, Powązki, Zaborów, a wartości wskaźnika przyjmowały w nich odpowiednio wartości: 3,81; 1,16; 4,95; 4,98; 3,14. Średnia dla gminy wyniosła 0,72.

Legenda

Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny podzielona na 1000 mieszkańców

- 0,00 - 0,72
- 0,73 - 2,84
- 2,85 - 4,98

Średnia liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 roku wynosiła 0,72.

Mapa 10 Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS Leszno

Tabela 10 Asystent rodziny

Sołectwa	Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w 2018 roku	Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 roku
Czarnów	0	0,00
Feliksów	0	0,00
Gawartowa Wola	0	0,00
Grądy	0	0,00
Kępiaste	0	0,00
Korfowe	0	0,00
Leszno Południe	4	3,81
Leszno Północ	2	1,16
Leszno Wschód	0	0,00
Łubiec	1	4,95
Marianów	0	0,00
Powązki	1	4,98
Roztoka	0	0,00

Sołectwa	Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w 2018 roku	Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 roku
Szadkówek	0	0,00
Trzciniec	0	0,00
Walentów	0	0,00
Wąsy Kolonia	0	0,00
Wąsy Wieś	0	0,00
Wiktorów	0	0,00
Wilkowa Wieś	0	0,00
Wilków	0	0,00
Wólka	0	0,00
Wyględy	0	0,00
Zaborów	3	3,14
Zaborówek	0	0,00
Średnia		0,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OPS Leszno

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie poszczególnych wskaźników w sferze społecznej. Biorąc pod uwagę liczbę wskaźników, przyjęto, że stan kryzysowy w sferze społecznej będzie można zdiagnozować w przypadku stwierdzenia w danym sołectwie sześciu lub więcej wskaźników przyjmujących negatywne odchylenie od średniej (wskazana liczba stanowi 2/3 wszystkich badanych wskaźników w tej sferze). Jako sołectwa znajdujące się w stanie kryzysowym w sferze społecznej zidentyfikowano: sołectwo Gawartowa Wola, Kępiaste, Leszno Południe, Zaborów.

Tabela 11 Wskaźniki sfery społecznej

Sołectwa	Liczba ludności	Frekwencja w wyborach samorządowych 2018	Frekwencja w wyborach samorządowych 2019	Liczba osób bezrobotnych w 2018 roku na 1000 mieszkańców	Asystent rodziny 2018 r. na 1000 mieszkańców	Wnioski złożone do GKRPA na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 na 1000 osób	Stan miejscowej oświaty (Wyniki testu ośmioklasisty)	Liczba czytelników w na 1000 mieszkańców	Nadzór nad wykonywanym przez władzę rodzicielską na 1000 mieszkańców	Liczba obszarów problemowych sfery społecznej
Czarnów	174	47,00	6,25	5,75	0,00	0,00	0,00	-	172,41	0,00	3
Feliksów	288	60,00	8,59	3,47	0,00	0,00	0,00	77,17	104,17	0,00	2
Gawartowa Wola	226	47,00	9,69	17,70	0,00	0,00	8,85	47,11	35,40	4,42	6
Grądy	587	62,00	1,51	10,22	0,00	0,00	11,93	51,95	175,47	0,00	2
Kępiaste	230	58,00	9,42	13,04	0,00	8,70	39,13	54,00	104,35	8,70	7
Korfowe	49	59,00	22,00	0,00	0,00	0,00	61,22	86,67	61,22	0,00	2
Leszno Południe	1049	46,00	9,82	17,14	3,81	3,81	39,08	41,94	111,53	18,11	9
Leszno Północ	1722	59,00	2,50	17,14	1,16	1,16	14,52	46,97	210,22	0,00	5
Leszno Wschód	787	62,00	3,00	17,14	0,00	1,27	2,54	55,53	181,70	0,00	5
Łubiec	202	58,00	11,17	4,95	4,95	0,00	0,00	54,83	118,81	14,85	3
Marianów	322	59,00	4,72	27,95	0,00	0,00	0,00	57,00	189,44	0,00	2
Powązki	201	59,00	12,94	19,90	4,98	9,95	14,93	71,87	238,81	9,95	4
Roztoka	86	58,00	19,98	23,26	0,00	0,00	69,77	15,33	116,28	11,63	5
Szadkówek	62	47,00	12,05	16,13	0,00	0,00	0,00	-	145,16	0,00	2
Trzciniec	72	47,00	14,86	27,78	0,00	0,00	55,56	47,17	13,89	0,00	5
Walentów	67	47,00	6,06	0,00	0,00	0,00	0,00	-	104,48	0,00	3
Wąsy Kolonia	115	60,00	14,78	8,70	0,00	0,00	0,00	-	113,04	0,00	1

Sołectwa	Liczba ludności	Frekwencja w wyborach samorządowych 2018	Frekwencja w wyborczyc h zebraniac h sołeckich 2019	Liczba osób bezrobotny ch w 2018 roku na 1000 mieszkańc ów	Asystent rodziny 2018 r, na 1000 mieszkańc ów	Wnioski złożone do GKRPA na 1000 mieszkańc ów	Liczba osób korzystając ych z pomocy społecznej w 2018 na 1000 osób	Stan miejscowej oświaty (Wyniki testu ośmioklasis ty)	Liczba czytelnikó w na 1000 mieszkańc ów	Nadzór nad wykonywani em władzy rodzicielskiej na 1000 mieszkańc ów	Liczba obszarów problemow ych sfery społecznej
Wąsy Wieś	65	60,00	27,69	0,00	0,00	0,00	0,00	-	107,69	0,00	1
Wiktorów	415	65,00	2,14	4,82	0,00	0,00	4,82	28,33	108,43	2,41	3
Wilkowa Wieś	323	59,00	7,93	15,48	0,00	0,00	0,00	70,50	99,07	0,00	3
Wilków	88	47,00	10,87	11,36	0,00	0,00	22,73	-	90,91	0,00	3
Wólka	188	56,00	8,42	10,64	0,00	0,00	0,00	59,78	37,23	0,00	3
Wyględy	654	65,00	9,90	9,17	0,00	0,00	6,12	73,13	74,92	1,53	1
Zaborów	955	58,00	4,49	18,85	3,14	4,19	11,52	73,00	107,85	4,19	6
Zaborówek	654	58,00	5,22	12,23	0,00	0,00	10,70	59,27	136,09	3,06	1
Średnia		56,12	9,84	12,51	0,7	1,16	14,94	56,40	118,34	3,07	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KPW, PUP, Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, GOPS, Biblioteki i Szkół Podstawowych w gminie.

6. SFERA GOSPODARCZA

Następnym etapem prac była analiza sfery gospodarczej. Dobrze prosperująca gospodarka gminy jest kluczowa dla rozwoju infrastruktury i świadczenia wysokiej jakości usług publicznych. Na możliwość ich zapewnienia przekłada się aktywność gospodarcza mieszkańców oraz osiągnięte dochody gospodarstw domowych i instytucji samorządowych.

W gminie Leszno liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności wzrastała w latach 2014 – 2018. W roku 2014 była równa 111, a w 2018 roku wynosiła już 119. Wciąż są to jednak wartości niższe niż analogicznie obserwowane w województwie mazowieckim (151 w 2018 r.) i powiecie warszawskim zachodnim (w 2018 r. – 169). Wskaźniki dla gminy kształtują się jednak korzystniej na tle całej Polski, dla której w 2018 r. wartość wynosiła 114.

Tabela 12. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru na 1000 mieszkańców

Nazwa	2014	2015	2016	2017	2018	Dynamika (2014 =100)
Polska	107	109	110	112	114	106,5
Woj. mazowieckie	139	143	147	150	151	108,6
Powiat warszawski zachodni	158	162	164	166	169	107,0
Leszno	111	113	112	116	119	107,2

Źródło: GUS, BDL

Do wyznaczenia obszarów problemowych w tym wymiarze zostały poddane interpretacji dane, które zebrane zostały w następujące wskaźniki:

1. Liczba aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
2. Liczba nowopowstałych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
3. Liczba zawieszonych i wykreślonych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Informacje te pozwalają ocenić poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy i zidentyfikować obszary, gdzie mimo potencjału do działania, występują problemy.

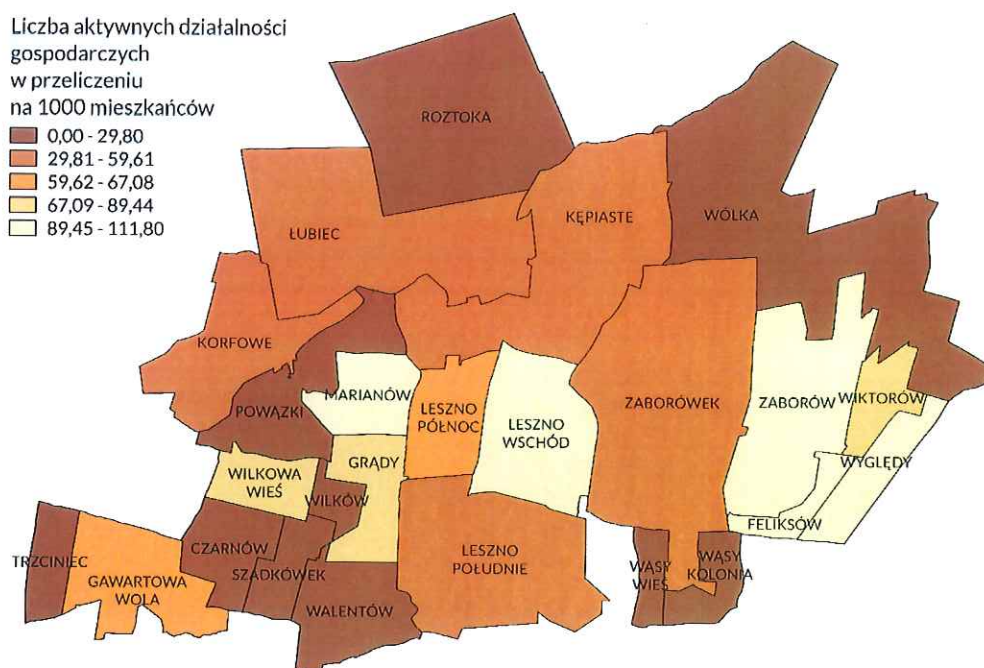
LICZBA AKTYWNYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH

Pierwszy wskaźnik obrazuje liczbę podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, prowadzących działalność w 2018 roku w sołectwie (średnia wartość w gminie wynosi 59,61). Niskie wartości (od 0,00 do 59,61) wskazujące na istniejący stan kryzysowy w zakresie aktywności gospodarczej mieszkańców odnotowano w przypadku 15 sołectw na terenie gminy. Najgorsza sytuacja panuje w tym zakresie w sołectwie Trzciniec, gdzie aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest poniżej 14. Dużo wyższe wartości wskaźnika(powyżej 100) osiągnięto w sołectwach Marianów – 111,8; Leszno Wschód – 101,65 i Feliksów – 100,69.

Legenda

Liczba aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

- 0,00 - 29,80
- 29,81 - 59,61
- 59,62 - 67,08
- 67,09 - 89,44
- 89,45 - 111,80

Średnia liczba aktywnych przedsiębiorców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 roku w gminie Leszno wynosiła 59,61.

Mapa 11. Liczba aktywnych przedsiębiorców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z CEiDG

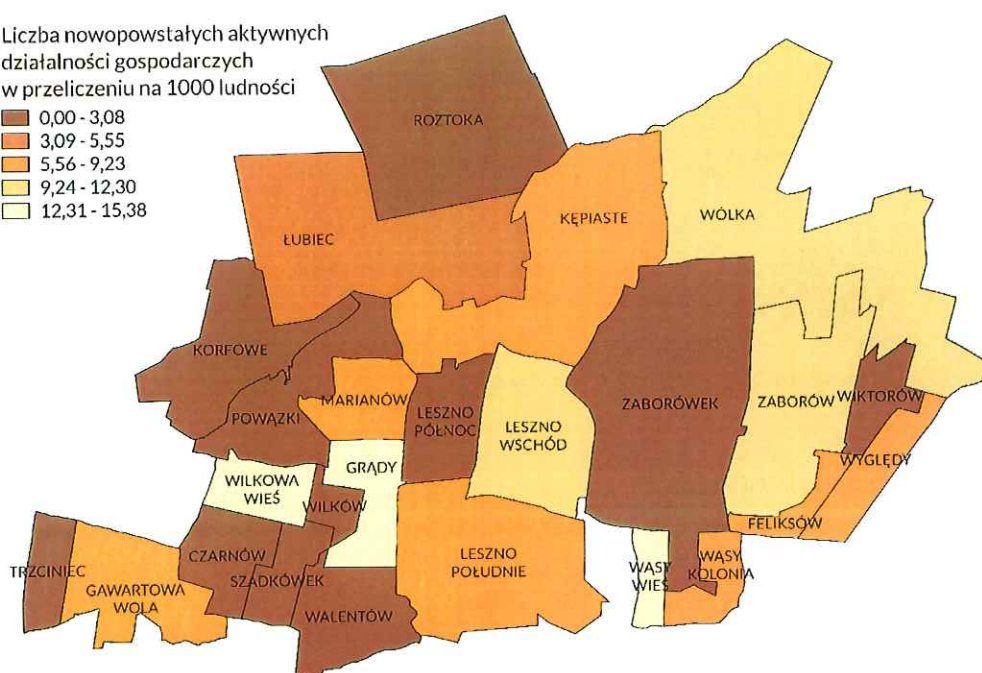
LICZBA NOWOPOWSTAŁYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH

Poziom przedsiębiorczości oraz poziom zainteresowania prowadzeniem działalności gospodarczej wśród lokalnej społeczności obrazuje też liczba nowopowstających podmiotów gospodarczych. Analizując wskazane zagadnienie posłużono się wskaźnikiem nowo zarejestrowanych (w 2018 r.) podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 osób. Wyróżnić można 12 sołectw, które osiągnęły wartość poniżej średniej. Najgorzej sytuacja kształtuje się w sołectwach Czarnów, Korfowe, Powązki, Roztoka, Szadkówek, Trzciniec, Walentów i Wilków, gdzie w 2018 r. nie zarejestrowano ani jednego nowego podmiotu gospodarczego. Również sołectwa Wiktorów, Zaborówek, Leszno Północ, Łubiec wypadają niekorzystnie na tle reszty gminy – wartość wskaźnika pozostaje tam poniżej średniej.

Legenda

Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności

- 0,00 - 3,08
- 3,09 - 5,55
- 5,56 - 9,23
- 9,24 - 12,30
- 12,31 - 15,38

Średnia liczba aktywnych nowozarejestrowanych w 2018 roku przedsiębiorców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 5,55.

Mapa 12. Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z CEiDG

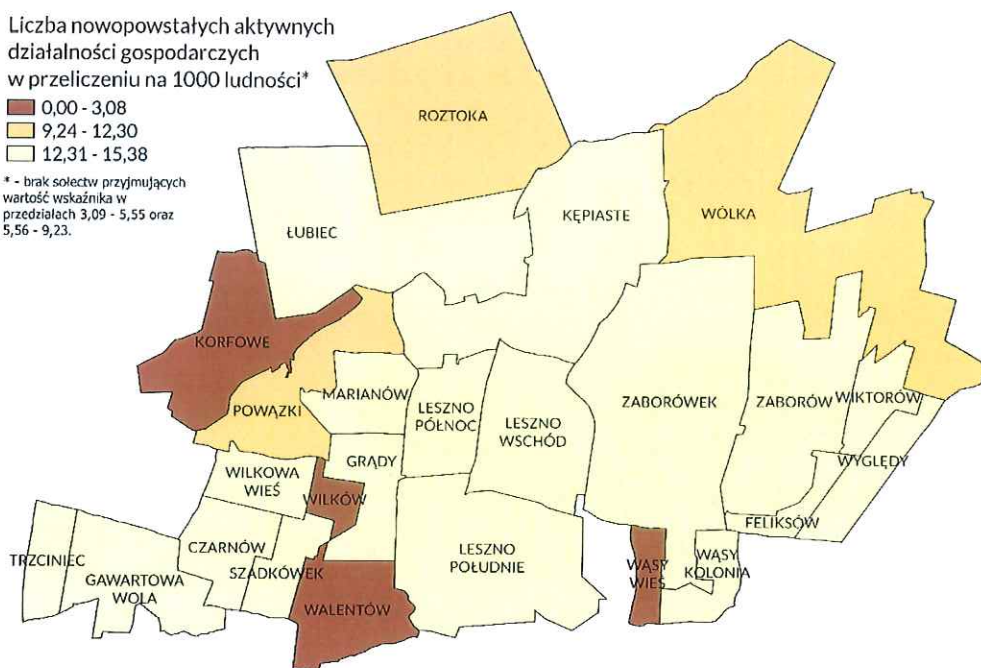
Porównując dane z 2018 z wartościami wskaźnika z 2008 roku obserwuje się wyraźny trend spadkowy w liczbie nowopowstających przedsiębiorstwach. Średnia wartość wskaźnika dla gminy spadła czterokrotnie (wynosiła 5,55 w 2018 roku, a w 2008 – 21,63). Wskazuje to na negatywne tendencje w sferze gospodarczej i może świadczyć o malejącej przedsiębiorczości mieszkańców.

Legenda

Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności*

- 0,00 - 3,08
- 9,24 - 12,30
- 12,31 - 15,38

* - brak sołectw przyjmujących wartość wskaźnika w przedziałach 3,09 - 5,55 oraz 5,56 - 9,23.

Średnia liczba aktywnych nowozarejestrowanych w 2008 roku przedsiębiorców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 21,63.

Mapa 13 Nowozarejestrowani przedsiębiorcy w 2008 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z CEiDG; przedziały wartości przyjęte dla porównania według legendy mapy przedstawiającej ten sam wskaźnik dla 2018 roku

Tabela 13 Przedsiębiorczość

Sołectwa	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych w 2008	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych w 2008 na 1000 mieszkańców	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców
Czarnów	5	28,74	0	0,00
Feliksów	15	52,08	2	6,94
Gawartowa Wola	3	13,27	2	8,85
Grądy	14	23,85	8	13,63
Kępiaste	4	17,39	2	8,70
Korfowe	0	0,00	0	0,00
Leszno Południe	18	17,16	8	7,63
Leszno Północ	50	29,04	1	0,58
Leszno Wschód	34	43,20	8	10,17
Łubiec	4	19,80	1	4,95
Marianów	11	34,16	2	6,21

Sołectwa	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych w 2008	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych w 2008 na 1000 mieszkańców	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców
Powązki	2	9,95	0	0,00
Roztoka	1	11,63	0	0,00
Szadkówek	4	64,52	0	0,00
Trzciniec	1	13,89	0	0,00
Walentów	0	0,00	0	0,00
Wąsy Kolonia	2	17,39	1	8,70
Wąsy Wieś	0	0,00	1	15,38
Wiktorów	9	21,69	1	2,41
Wilkowa Wieś	5	15,48	4	12,38
Wilków	0	0,00	0	0,00
Wólka	2	10,64	2	10,64
Wyględy	27	41,28	6	9,17
Zaborów	40	41,88	9	9,42
Zaborówek	9	13,76	2	3,06
Średnia		21,63		5,55

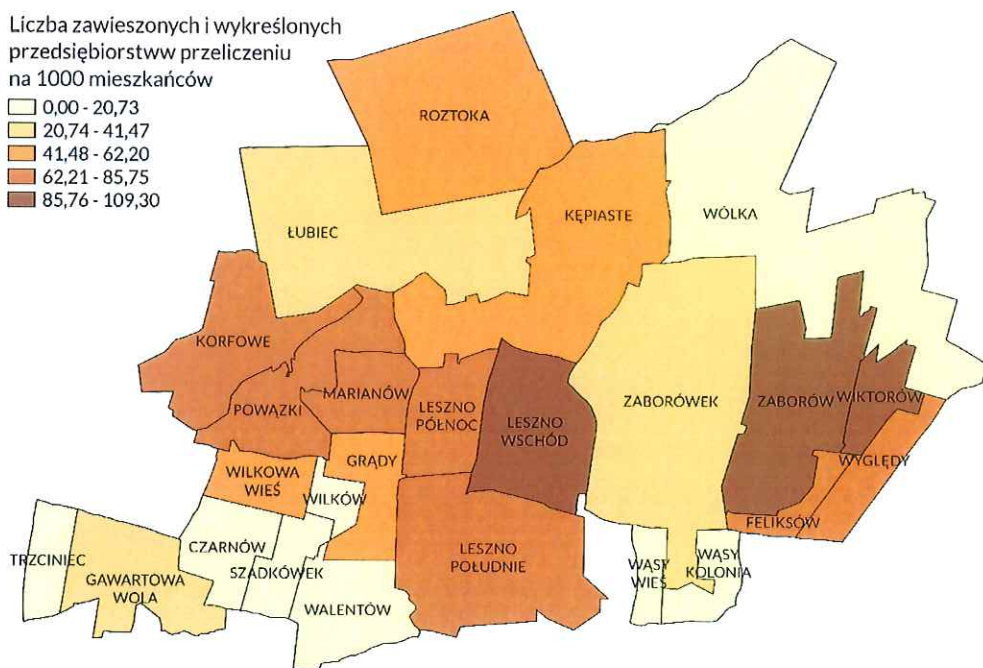
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z CEiDG

LICZBA ZAWIESZONYCH I WYKREŚLONYCH PRZEDSIĘBIORSTW W PRZELICZENIU NA 1000 LUDNOŚCI

O niekorzystnej sytuacji w sferze gospodarczej świadczyć może także słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Zjawisko to obrazuje liczba podmiotów, które zaprzestały czasowo lub na stałe swojej działalności. Analizując to zagadnienie posłużono się wskaźnikiem liczby zawieszonych i wykreślonych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Jego średnia wartość w gminie wynosi 62,20. Powyżej tego progu znajduje się 10 sołectw, z których najwyższe wyniki odnotowano w sołectwach Leszno Wschód, Zaborów i Wiktorów.

Legenda

Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Średnia liczba zawieszonych bądź wykreślonych przedsiębiorców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 wynosiła 62,20.

Mapa 14. Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z CEiDG

W poniższej tabeli (Tabela 14.) przedstawiono zestawienie poszczególnych zagadnień problemowych w sferze gospodarczej. Biorąc pod uwagę liczbę przeanalizowanych zjawisk, przyjęto, że stan kryzysowy w sferze gospodarczej będzie można zdiagnozować w przypadku stwierdzenia w danym sołectwie dwóch lub więcej wskaźników przyjmujących negatywne odchylenie od średniej (wskazana liczba wskaźników stanowi 2/3 wszystkich wskaźników analizowanych w tej sferze). Jako sołectwa znajdujące się w stanie kryzysowym w sferze gospodarczej zidentyfikowano: sołectwo Czarnów, Korfowe, Leszno Południe, Leszno Północ, Łubiec, Powążki, Roztoka, Trzciniec, Walentów, Wiktorów, Wilków, Zaborówek.

Tabela 14. Wyznaczenie obszaru problemowego w sferze gospodarczej

Sołectwa	Liczba aktywnych przedsiębiorstw	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 1000 mieszkańców	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców	Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw w	Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców	Liczba zjawisk problemowych w sferze gospodarczej
Czarnów	4	22,99	0	0,00	6	34,48	2
Feliksów	29	100,69	2	6,94	21	72,92	1
Gawartowa Wola	14	61,95	2	8,85	7	30,97	0
Grądy	48	81,77	8	13,63	35	59,63	0
Kepiaste	12	52,17	2	8,70	12	52,17	1
Korfowe	2	40,82	0	0,00	4	81,63	3
Leszno Południe	62	59,10	8	7,63	88	83,89	2
Leszno Północ	105	60,98	1	0,58	137	79,56	2
Leszno Wschód	80	101,65	8	10,17	86	109,28	1
Łubiec	8	39,60	1	4,95	8	39,60	2
Marianów	36	111,80	2	6,21	22	68,32	1
Powązki	5	24,88	0	0,00	14	69,65	3
Roztoka	2	23,26	0	0,00	4	46,51	2
Szadkówek	4	64,52	0	0,00	2	32,26	1
Trzciniec	1	13,89	0	0,00	3	41,67	2
Walentów	2	29,85	0	0,00	4	59,70	2
Wąsy Kolonia	4	34,78	1	8,70	5	43,48	1
Wąsy Wieś	4	61,54	1	15,38	1	15,38	0
Wiktorów	30	72,29	1	2,41	36	86,75	2
Wilkowa Wieś	23	71,21	4	12,38	15	46,44	0
Wilków	5	56,82	0	0,00	8	90,91	3

Sołectwa	Liczba aktywnych przedsiębiorstw	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 1000 mieszkańców	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych	Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców	Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw w	Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców	Liczba zjawisk problemowych w sferze gospodarczej
Wólka	13	69,15	2	10,64	21	111,70	1
Wyględy	65	99,39	6	9,17	46	70,34	1
Zaborów	91	95,29	9	9,42	87	91,10	1
Zaborówek	26	39,76	2	3,06	24	36,70	2
Średnia		59,61		5,55		62,20	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z CEiDG

7. SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA I TECHNICZNA

Również w sferze przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej przeanalizowano zjawiska, które w największym stopniu mają wpływ na warunki życia mieszkańców gminy. Do oceny stanu tej sfery posłużyły poniższe wskaźniki:

1. Udział obiektów podłączonych do sieci wodociągowej
2. Udział obiektów podłączonych do sieci kanalizacyjnej
3. Udział powierzchni terenów, które utraciły dotychczasowe funkcje w powierzchni sołectwa
4. Udział gospodarstw opalanych węglem w ogólnej liczbie gospodarstw

UDZIAŁ OBIEKTÓW PODŁĄCZONYCH DO SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji do problemów w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Infrastruktura techniczna, w tym przypadku sieć kanalizacyjna i wodociągowa ma istotny wpływ na jakość życia. Brak przyłączy do sieci może powodować nieefektywne korzystanie z obiektów budowlanych i mieć wpływ na jakość środowiska. W przypadku gminy Leszno odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej był niższy niż w porównywanych jednostkach analitycznych. Szczególnie dużą różnicę na niekorzyść gminy Leszno widać w przypadku użytkowania sieci kanalizacyjnej – wartość wskaźnika jest przynajmniej dwukrotnie niższa niż w Polsce, woj. mazowieckim czy powiecie warszawskim zachodnim.

Tabela 15. Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnym w 2018 r.

	odsetek korzystających z sieci wodociągowej [%]	odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej [%]
Polska	92,1	70,8
Woj. mazowieckie	90,3	69,4
Powiat warszawski zachodni	85,1	66,2
Leszno	84,0	31,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych BDL, GUS

Analizując zjawisko korzystania z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w podziale na sołectwa widać duże dysproporcje pomiędzy nimi.

Wskaźnik udziału gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej osiąga najniższe wartości w sołectwach Rozтока (0,00%), Korfowe (35,90%). Wartości poniżej średniej dla gminy (75,50%) obserwuje się również w sołectwach Łubiec, Wólka, Zaborów, Wiktorów, Feliksów, Wąsy Wieś, Leszno Południe, Grądy, Wilków, Gawartowa Wola.

Sołectwa	Liczba adresów podłączonych do sieci wodociągowej	Udział gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej	Liczba obiektów podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Udział gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacyjnej
Wąsy Wieś	13	72,22%	0	0,00%
Wiktorów	136	73,12%	0	0,00%
Wilkowa Wieś	90	84,11%	0	0,00%
Wilków	37	57,81%	0	0,00%
Wólka	80	57,14%	0	0,00%
Wyględy	288	95,05%	0	0,00%
Zaborów	303	71,29%	0	0,00%
Zaborówek	253	100,00%	182	71,94%
Średnia		75,50%		11,13%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych od Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie

TERENY, KTÓRE UTRACIŁY SWOJE DOTYCHCZASOWE FUNKCJE

W tej kategorii znalazły się obszary, które utraciły swoją pierwotną funkcję. Miejsca te zostały uznane za problematyczne ze względu na niewykorzystane możliwości lub nieekonomiczne gospodarowanie cennymi terenami, które mogłyby stanowić tereny publiczne, a ich walory mogłyby być wykorzystane w działaniach prorozwojowych.

W gminie Leszno do takich terenów należą między innymi tereny po państwowych gospodarstwach rolnych, gminnych spółdzielniach i rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Leszno, Zaborówek, Gawartowa Wola oraz Wyględy to miejscowości, w których w pobliżu centrum znajdują się dawne państwowe tereny produkcji rolniczej. Również teren pofabryczny w Lesznie, pozostały po cukrowni Michałów został uznany za tego typu obszar problemowy. Teren jest częściowo zagospodarowany przez działające firmy EGL Coral i Bioplanet, Na jego części znajdują się zabudowania mieszkalne, jednak jego znaczna część pozostaje nieużytkowana

Drugą kategorią terenów zdegradowanych są niewykorzystywane tereny zieleni. W Lesznie znajduje się park Karpinek, który mimo dużego potencjału wynikającego z centralnego położenia oraz istniejącej zieleni, tylko w pewnej swojej części jest przystosowany do pełnienia funkcji rekreacyjnej przestrzeni publicznej.

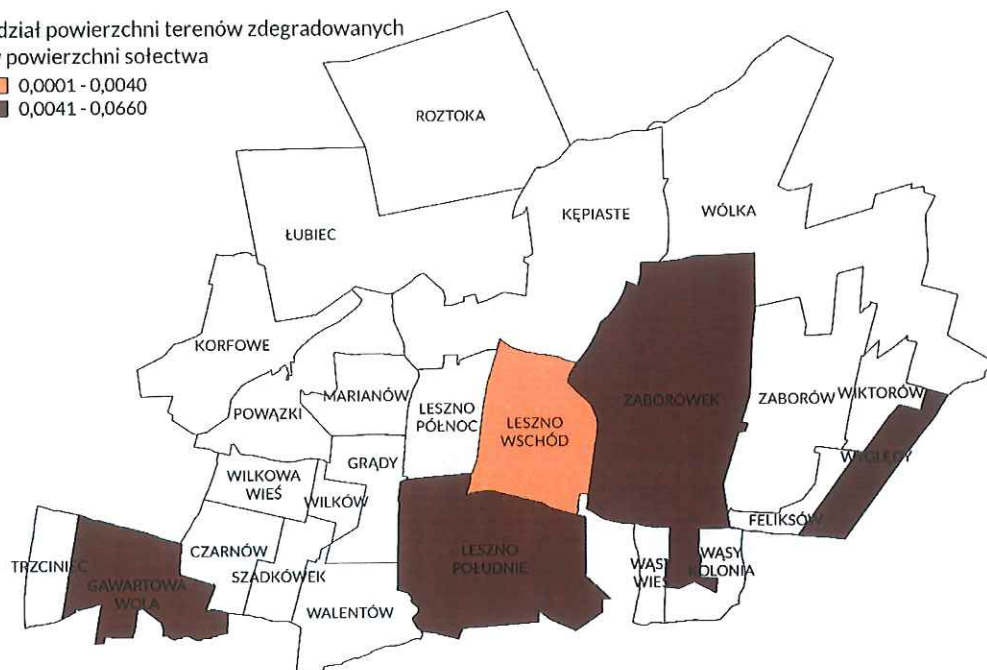
Skala problemów w gminie została zmierzona poprzez udział powierzchni zdegradowanych w ogólnej powierzchni poszczególnych sołectw.

Legenda

Udział powierzchni terenów zdegradowanych
w powierzchni sołectwa

0,0001 - 0,0040

0,0041 - 0,0660

Średni udział powierzchni terenów zdegradowanych w powierzchni sołectwa w gminie Leszno wynosi 0,0040.

Mapa 17 Tereny zdegradowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy

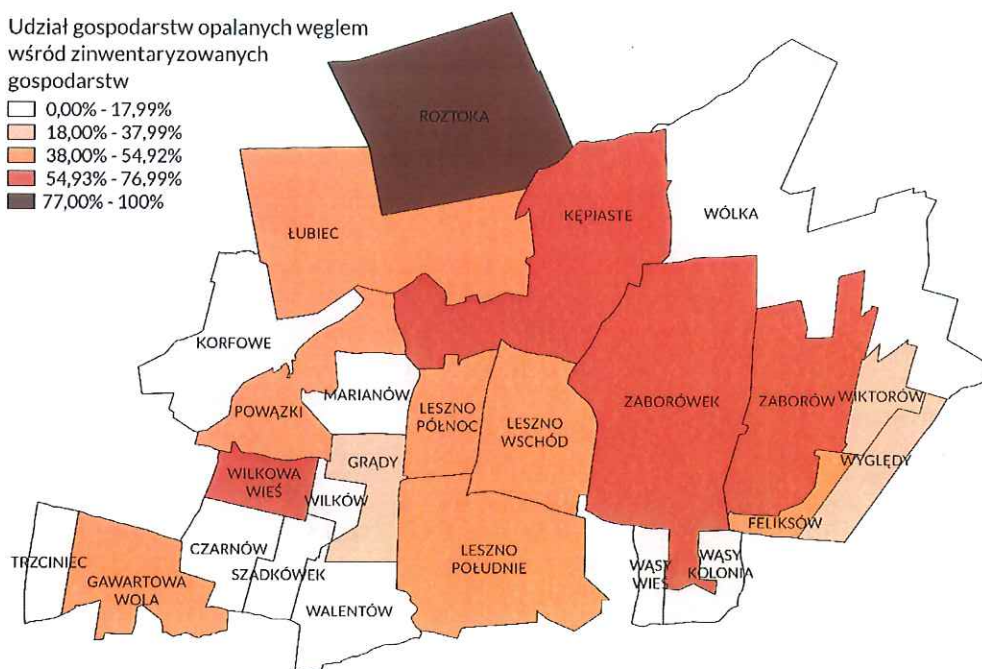
UDZIAŁ GOSPODARSTW OPALANYCH WĘGLEM

Analiza danych pozyskanych od gminy dotyczących inwentaryzacji źródeł ciepła pozwoliła na identyfikację sołectw, w których stosuje się opalanie węglem. Do ważnych czynników sfery technicznej zalicza się sposób zaspokajania potrzeb ciepłych. Przy wyborze technologii używanych w budownictwie ważnym czynnikiem jest energooszczędność. Zaopatrzenie domów w ciepło z indywidualnych źródeł wykorzystujących węgiel nie spełnia obecnych standardów i oczekiwań coraz bardziej świadomego ekologicznie społeczeństwa. Z tego powodu powinna być przeprowadzona wymiana przestarzałych, zasilanych węglem źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, efektywniej wykorzystujące spalane surowce. Wszystkie zinwentaryzowane gospodarstwa w sołectwach Roztoka, Szadkówek, Trzciniac, Wąsy Wieś stosowały opalanie węglem. W drugiej kolejności największy udział gospodarstw wykorzystujących węgiel jest w sołectwach Czarnów, Walentów, Wilkowa Wieś, Kępiaste, Zaborów, Zaborówek.

Legenda

Udział gospodarstw opalanych węglem
wśród zinwentaryzowanych
gospodarstw

- 0,00% - 17,99%
- 18,00% - 37,99%
- 38,00% - 54,92%
- 54,93% - 76,99%
- 77,00% - 100%

Średnia liczba gospodarstw opalanych węglem w ogólnej liczbie gospodarstw domowych wynosiła 54,92%.

Mapa 18 Gospodarstwa opalane węglem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentu pozyskanego z Urzędu Gminy „Inwentaryzacja źródeł ciepła na terenie gminy”

W poniższej tabeli (Tabela 14) przedstawiono zestawienie poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Biorąc pod uwagę liczbę wskaźników, przyjęto, że stan kryzysowy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej będzie można zdiagnozować w przypadku stwierdzenia w danym sołectwie trzech lub więcej wskaźników przyjmujących negatywne odchylenie od średniej. Jako sołectwa znajdujące się w stanie kryzysowym w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej zidentyfikowano sołectwa: Gawartowa Wola, Roztoka, Wąsy Wieś, Zaborów.

Tabela 17 Sfera techniczna i funkcjonalno-przestrzenna

Sołectwa	Powierzchnia terenów zdegradowanych [ha]	Udział terenów zdegradowanych w powierzchni sołectwa [%]	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	Udział budynków podłączonych do kanalizacji w ogólnej liczbie budynków	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków	Liczba gospodarstw opalanych węglem	Udział gospodarstw opalanych węglem w ogólnej liczbie zinwentaryzowanych budynków w sołectwie	Ilość obszarów problemowych sfery funkcjonalno-przestrzennej i technicznej
Czarnów	0	0	0	0,00%	43	89,58%	10	83,33%	2
Feliksów	0	0	0	0,00%	72	55,38%	12	37,5%	2
Gawartowa Wola	4	0,01	0	0,00%	50	73,53%	8	53,33%	3
Grądy	0	0	0	0,00%	213	73,45%	20	27,47%	2
Kępiaste	0	0	0	0,00%	123	97,62%	22	68,18%	2
Korfowe	0	0	0	0,00%	14	35,90%	2	16,67%	2
Leszno Południe	56,35	0,07	132	65,02%	135	66,50%	(188)*	(48,40%)*	2
Leszno Północ	0	0	337	72,32%	381	81,76%	(188)*	(48,40%)*	0
Leszno Wschód	1,46	0,002	224	68,92%	299	92,00%	(188)*	(48,40%)*	0
Łubiec	0	0	0	0,00%	53	57,61%	17	52,84%	2
Marianów	0	0	0	0,00%	139	98,58%	42	11,90%	1
Powązki	0	0	0	0,00%	81	84,38%	6	37,50%	1
Roztoka	0	0	0	0,00%	0	0,00%	5	100,00%	3
Szadkówek	0	0	0	0,00%	30	88,24%	5	100,00%	2
Trzciniec	0	0	0	0,00%	23	92,00%	1	100,00%	2
Walentów	0	0	0	0,00%	28	90,32%	1	75,00%	2
Wąsy Kolonia	0	0	0	0,00%	50	100,00%	3	27,27%	1
Wąsy Wieś	0	0	0	0,00%	13	72,22%	3	100,00%	3
Wiktorów	0	0	0	0,00%	136	73,12%	45	22,22%	2
Wilkowa wieś	0	0	0	0,00%	90	84,11%	23	69,70%	2
Wilków	0	0	0	0,00%	37	57,81%	6	46,67%	2

Sołectwa	Powierzchnia terenów zdegradowanych [ha]	Udział terenów zdegradowanych w powierzchni sołectwa [%]	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	Udział budynków podłączonych do kanalizacji w ogólnej liczbie budynków	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków	Liczba gospodarstw opalanych węglem	Udział gospodarstw opalanych węglem w ogólnej liczbie zinventaryzowanych budynków w sołectwie	Ilość obszarów problemowych sfery funkcjonalno-przestrzennej i technicznej
Wólka	0	0	0	0,00%	80	57,14%	28	42,86%	2
Wyględy	1,9139	0,0085839	0	0,00%	288	95,05%	71	36,62%	2
Zaborów	0	0	0	0,00%	303	71,29%	42	64,64%	3
Zaborówek	20,0701	0,0144279	182	71,94%	253	100,00%	33	55,00%	2
Średnia		0,00403465		11,13%		75,50%		54,92%	

()* - wartości liczone według danych pozyskanych dla miejscowości Leszno, bez podziału na sołectwa Leszno Południe, Leszno Wschód, Leszno Północ

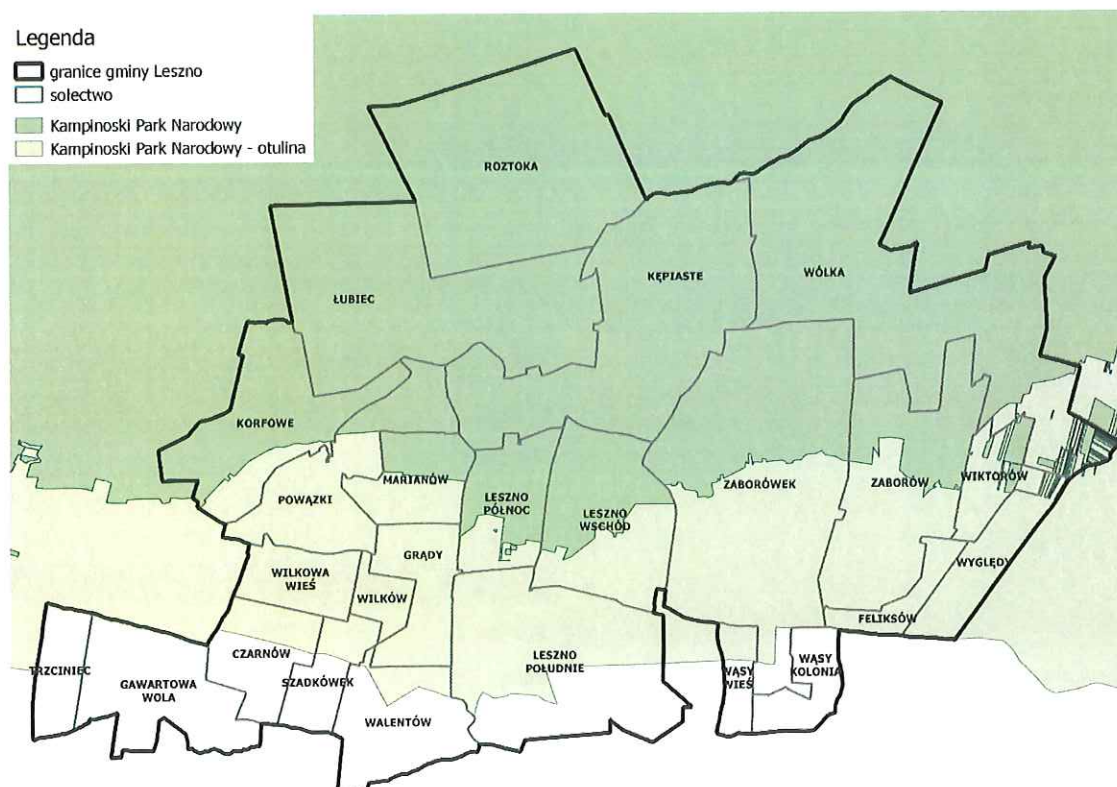
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy oraz z Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie

8. SFERA ŚRODOWISKOWA

Jakość lokalnego środowiska jest ważnym czynnikiem oddziałującym na poziom życia mieszkańców. Utrzymane go w należytym stanie, jak również zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług przyrodniczych wpływa pozytywnie na ich samopoczucie, pozwala na korzystanie z zieleni jako formy rekreacji i przyczynia się do redukcji stresu. Ponadto utrzymywanie terenów pełniących funkcje przyrodnicze zwiększa odporność na niekorzystne zjawiska atmosferyczne.

Istotnym wyróżnikiem gminy Leszno jest położenie połowy obszaru gminy w granicach Kampinoskiego Parku Narodowego - ważnej formy ochrony przyrody, stanowiącej bazę rekreacyjno-wypoczynkową dla stolicy. Jego istotność została rozpoznana również na arenie międzynarodowej - Puszcę Kampinoską UNESCO uznano za Światowy Rezerwat Biosfery.

Pokrycie tą formą ochrony przyrody ponad połowy gminy wpływa na możliwość kształtowania procesów rozwojowych. Wszelkie działania podejmowane w sołectwach znajdujących się na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego uwarunkowane są przede wszystkim istnieniem Parku Narodowego i mogą odbywać się przede wszystkim w kierunku poszerzania oferty turystycznej i rekreacyjnej. W sferze przemysłowej i infrastrukturalnej istnieje niewiele możliwości. Taki stan, zważywszy na to, że istnieją zakłady przemysłowe położone w otulinie parku, może powodować konflikty różnych interesariuszy, na co zwracano uwagę w Strategii Rozwoju Gminy. Ten sposób ochrony środowiska zapewnia jednak zachowanie walorów przyrodniczych gminy - korzystanie z usług środowiskowych i podnoszenie jej atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i wypoczynku.

Rysunek 2. Granice Kampinoskiego Parku Narodowego i jego otuliny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z GDOŚ

Jednym z największych problemów w sferze środowiskowej w gminie Leszno jest występowanie obiektów mieszkalnych pokrytych azbestem. W badaniach naukowych często podkreśla się jego szkodliwość dla zdrowia ludności oraz negatywny wpływ na środowisko. Największy odsetek budynków mieszkalnych pokrytych azbestem w ogóle budynków mieszkalnych w sołectwie (powyżej 15%) odnotowano w sołectwach - Szadkówek, Czarnów i

Trzciniac. Wartością wskaźnika powyżej 10% charakteryzują się również Gawartowa Wola, Roztoka, Wąsy Wieś i Wilkowa Wieś.

Tabela 18. Liczba i odsetek budynków mieszkalnych pokrytych azbestem w ogóle budynków mieszkalnych w sołectwie.

Sołectwo	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych azbestem	Odsetek budynków mieszkalnych pokrytych azbestem w ogóle budynków mieszkalnych w sołectwie [%]
Czarnów	16	27,59%
Feliksów	3	2,68%
Gawartowa Wola	8	12,12%
Grądy	11	4,85%
Kępiaste	10	8,13%
Korfowe	1	4,35%
Leszno Południe	7	4,46%
Leszno Północ	18	3,94%
Leszno Wschód	9	2,79%
Łubiec	4	5,63%
Marianów	8	4,57%
Powązki	8	6,67%
Roztoka	5	13,16%
Szadkówek	12	30,00%
Trzciniac	5	18,52%
Walentów	3	9,09%
Wąsy Kolonia	1	2,08%
Wąsy Wieś	2	13,33%
Wiktorów	2	1,08%
Wilkowa Wieś	16	12,50%
Wilków	4	8,33%
Wólka	8	7,41%
Wyględy	6	1,80%
Zaborów	14	4,79%
Zaborówek	23	9,79%
Średnia dla gminy		8,79%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Leszno do roku 2020 ⁵ wśród najważniejszych kwestii problematycznych wymagających rozwiązania wskazano również :

- niewystarczający stopień wykorzystania źródeł energii odnawialnej, które ograniczyłyby emisję zanieczyszczeń do powietrza
- zły stan wód powierzchniowych
- wzrost liczby wytwarzanych odpadów komunalnych

Trzeba zaznaczyć, że problemy te dotyczą całej gminy i trudno wskazywać sołectwa o najwyższym natężeniu wskazanych zjawisk.

Biorąc pod uwagę fakt występowania jednego wskaźnika, przyjęto, że stan kryzysowy w sferze środowiskowej będzie można zdiagnozować w przypadku stwierdzenia w danym sołectwie występowania tego zjawiska. Jako sołectwa znajdujące się w stanie kryzysowym w sferze środowiskowej zidentyfikowano: sołectwa: Czarnów, Gawartowa Wola, Roztoka, Szadkówek, Trzciniec, Walentów, Wąsy Wieś, Wilkowa Wieś, Zaborówek.

---

⁵ http://www.leszno.bipgminy.pl/public/get_file_contents.php?id=289298, dostęp z dnia 22.01.2020 r.

9. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło na podstawie analizy wskaźników obrazujących problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne przeprowadzonej na podstawie danych pozyskanych najczęściej na poziomie miejscowości lub ulic. Dane zostały zagregowane do wyznaczonych jednostek - sołectw. Następnie postarano się – również dla każdej ze sfer - jak najdokładniej zobrazować panującą w niej sytuację, za pomocą danych szczegółowych.

METODA SELEKCJI SOŁECTW O NAJWYŻSZYM STOPNIU DEGRADACJI

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji zastosowano metodę oceny i selekcji terenów gminy o najwyższym stopniu degradacji, jaką jest porównywanie wskaźników w każdej jednostce ze średnią dla gminy. Pierwszym krokiem była identyfikacja sołectw, które charakteryzowała największa liczba zagadnień problemowych wskazujących na negatywne odchylenie od średniej dla gminy w sferze społecznej. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji to właśnie zidentyfikowanie stanu kryzysowego w sferze społecznej jest podstawowym elementem, który należy wziąć pod uwagę przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego, a potem obszaru rewitalizacji.

Następnym krokiem była analiza pozyskanych danych ilościowych i jakościowych w pozostałych sferach – tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Tu również sprawdzono, w których sołectwach występuje największa liczba zagadnień problemowych wskazujących na negatywne odchylenie od średniej dla gminy.

W przypadku stwierdzenia nagromadzenia negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej z pozostałych sfer sołectwo uznawane jest za obszar zdegradowany i jeżeli ma on szczególne znaczenie lokalne również za obszar rewitalizacji.

Legenda

Sfera techniczna i funkcjonalno- przestrzenna

Sfera gospodarcza

Sfera środowiskowa

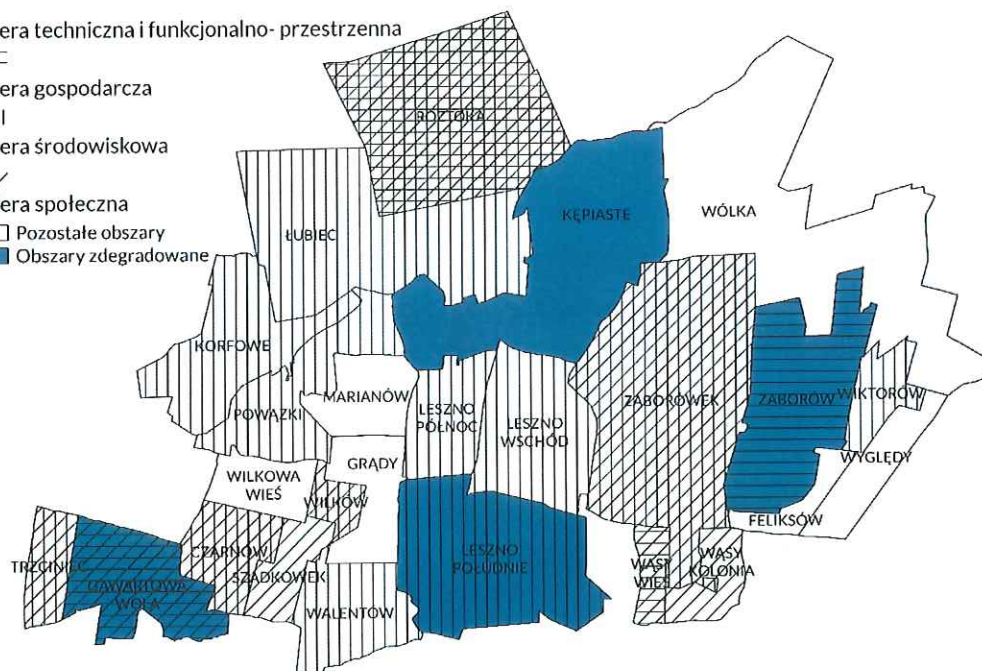

Sfera społeczna

□ Pozostałe obszary

■ Obszary zdegradowane

Mapa 19 Obszar zdegradowany

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli (Tabela 19.) przedstawiono liczbę wskaźników przyjmujących w danym sołectwie wartości, świadczące o większym nasileniu negatywnych zjawisk niż przeciętnie występujących w gminie. Liczby w tabeli prezentują ilość zidentyfikowanych negatywnych zjawisk. W sferze społecznej zbadano 9 zjawisk, w przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej - 3, w środowiskowej - 1, a w gospodarczej - 3. Koncentrację negatywnych zjawisk, świadczącą o stanie kryzysowym w danej sferze oznaczono w tabeli kolorem fioletowym.

Tabela 19 Koncentracja negatywnych zjawisk, będąca podstawą wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sołectwa	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Sfera środowiskowa	Sfera gospodarcza
Czarnów	3	2	1	2
Feliksów	2	2	0	1
Gawartowa Wola	6	3	1	0
Grądy	2	2	0	0
Kępiaste	7	2	0	1
Korfowe	2	2	0	3
Leszno Południe	9	2	0	3
Leszno Północ	5	0	0	2
Leszno Wschód	5	0	0	2
Łubiec	3	2	0	2
Marianów	2	1	0	1
Powązki	4	1	0	3

Sołectwa	Sfera społeczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Sfera środowiskowa	Sfera gospodarcza
Roztoka	5	3	1	2
Szadkówek	2	2	1	1
Trzciniec	5	2	1	2
Walentów	3	2	0	2
Wąsy Kolonia	1	1	1	1
Wąsy Wieś	1	3	1	0
Wiktorów	3	2	0	2
Wilkowa Wieś	3	2	0	0
Wilków	3	2	1	3
Wólka	3	2	0	1
Wyględy	1	2	0	1
Zaborów	6	3	0	1
Zaborówek	1	2	1	2

Źródło: Opracowanie własne

Analiza pozyskanych danych ilościowych i jakościowych pozwoliła na wyznaczenie obszaru zdegradowanego, składającego się z 3 sołectw - **Gawartowa Wola, Leszno Południe, Zaborów**, o łącznej powierzchni 4,93 km² i liczbie mieszkańców wynoszącej 2230 osób. Jego granice przedstawia mapa 20.

Wyznaczając obszar zdegradowany zwrócono uwagę na granice działek oraz na przestrzenne zurbanizowanie danego sołectwa. Ze względu na lokalne uwarunkowania w skład obszaru zdegradowanego wchodziły tereny zurbanizowane

DANE PODSTAWOWE O OBSZARZE REWITALIZACJI

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji nastąpiło na podstawie sprawdzenia, w których ze wskazanych jednostek występuje szczególne natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, a także istnieje potencjał, który pozwoli na wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji. Stwierdzono, że w przypadku wszystkich trzech sołectw stanowiących obszar zdegradowany warunki te zostały spełnione.

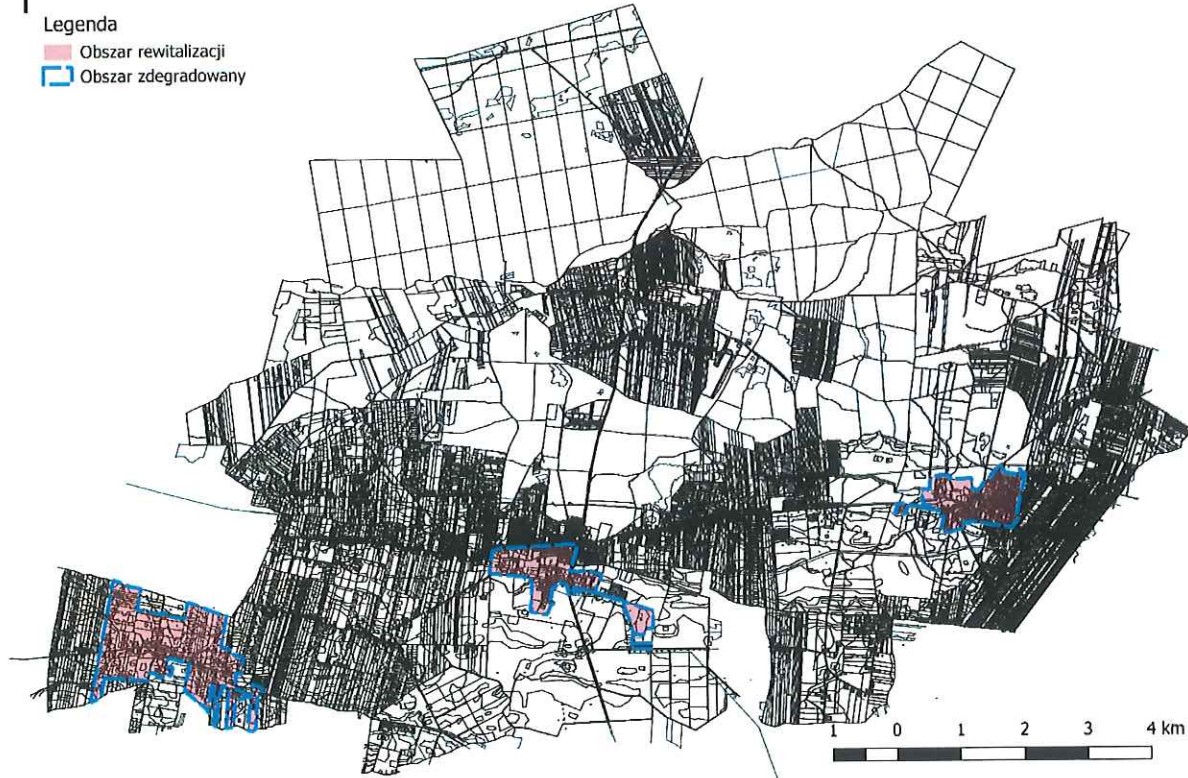
Według zapisów ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku wyznaczony obszar rewitalizacji może zajmować powierzchnię nie większą niż 20% powierzchni danej gminy i obejmować nie więcej niż 30% całkowitej liczby mieszkańców gminy. W gminie Leszno wyznacza się obszar rewitalizacji tożsamy z obszarem zdegradowanym. Składa się on z 3 podobszarów - sołectw: **Gawartowa Wola, Leszno Południe, Zaborów**, o łącznej powierzchni 4,93 km² i liczbie mieszkańców wynoszącej 2230 osób.- obejmie on 3,96% powierzchni gminy oraz 23,28% ludności gminy.

Wszystkie podobszary charakteryzują się zdiagnozowanym kryzysem w sferze społecznej, czego przejawem są negatywne zjawiska takie jak ubóstwo, bezrobocie, patologie społeczne, niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Dodatkowo w sołectwach Gawartowa Wola i Zaborów zaobserwowano degradację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Natomiast w sołectwie Leszno Południe problemy występują w sferze gospodarczej.

SZCZEGÓLNE ZNACZENIE LOKALNE OBSZARU REWITALIZACJI

Leszno i Zaborów jako dwa główne ośrodki oferujące usługi stanowią ważne miejscowości dla gminy. W ich granicach zlokalizowana jest większość budynków użyteczności publicznej. Potrzeba tworzenia centrum dla rozwijających się obszarów mieszkaniowych i przekształcenia struktury gminy nasila się wraz ze zmianami zachodzącymi wśród mieszkańców - poprzez osiedlanie się ludności napływowej jak i poprzez zmiany stylu życia tutejszej ludności. Z tego powodu działania gminy w sołectwach Zaborów i Leszno Południe, które są częścią obszaru zdegradowanego, są szczególnie ważne. Ponadto w obrębie każdego z sołectw, w których wyznaczono obszar zdegradowany istnieją zabytki. Dzięki nim istnieje potencjalna możliwość osiągnięcia wyznaczonych w dokumentach strategicznych celów dla gminy, która aspiruje do pełnienia funkcji miejsca rekreacji dla mieszkańców stolicy, atrakcyjnego turystycznie oraz stanowiące ważny element dziedzictwa kulturalnego dla społeczności lokalnej. W podobszarze Leszno Południe rejon szczególnie cenny ze względu na zabytkowe zabudowania mieści się w rejonie ulicy Fabrycznej, gdzie stoi pałac Bersohnów, budynek dawnej cukrowni Michałów oraz dwór z pierwszej połowy XIX wieku. W Gawartowej Woli natomiast mieści się park dworski z drugiej połowy XIX wieku, a w Zaborowie obszary zabytkowe stanowią zespół pałacowo-parkowy, zespół budynków szkolnych, cmentarz rzymsko-katolicki wraz ze starodrzewiem oraz kościół św. Anny. Potencjał obszaru rewitalizacji tworzą również działające na terenie Gawartowej Woli i Zaborowa organizacje pozarządowe, będące ważnymi podmiotami w procesach rewitalizacji.

↑ Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wyznaczonych w granicach administracyjnych Gminy Leszno

Mapa 20 Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wyznaczonych w granicach administracyjnych Gminy Leszno

Źródło: opracowanie własne

Dokładna mapa obszaru rewitalizacji stanowi załącznik nr 1, nr 2, nr 3, nr 4 do Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Leszno.